

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 11 – 12 kwietnia 2015 r.
na kierunku *logistyka* prowadzonym
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA

członkowie:

- dr hab. Wojciech Downar- członek PKA

- prof. dr hab. Anna Czubała - ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA

- Paweł Adamiec – ekspert PKA- przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja w Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Uczelnia rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunkach *ekonomia* oraz *informatyka i ekonometria* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DSW-3-0145/10/TBM/96 z dnia 12 stycznia 1996 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych na tych kierunkach.

Uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów *logistyka* na poziomie studiów pierwszego stopnia Uczelnia otrzymała decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DNS-WUN-6022-7969-2/EK/10 w dniu 30 czerwca 2010 r.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz

skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 3/LXI/2011 z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia strategii rozwoju Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie, natomiast Uchwałą Nr 11/2014 Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 27 listopada 2014 r. zatwierdzono zmodyfikowaną Strategię Rozwoju Wydziału Ekonomicznego na lata 2012 - 2016.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu i Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższych sprawach. W posiedzeniach oraz procedurze tworzenia tych dokumentów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Kierunek *logistyka* jest jednym z czterech kierunków (oprócz: ekonomii, finansów i rachunkowości oraz stosunków międzynarodowych prowadzonych) na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie i jest prowadzony od 2011 roku.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Logistyka* jest bezpośrednio związana ze strategią rozwoju Wydziału, która została opracowana w oparciu o przyjętą misję i założenia strategii rozwoju Uczelni.

Logistyka jest oferowana jako studia inżynierskie, gdyż podstawowym założeniem Wydziału było oferowanie kierunku praktycznego, technicznego, wymagającego wiedzy ścisłej i stosowanej w rzeczywistych procesach logistycznych.

Wśród 6 celi strategicznych Uczelni, cel 1 – *Zapewnienie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności studentów* oraz cel 2 – *Doskonalenie metod kształcenia* należą do najważniejszych celów dla kształtowania oferty dydaktycznej i jej doskonalenia.

Dla 3 celi strategicznych Wydziału: 1. Kształcenie, 2. Działalność naukowo-dydaktyczna, 3. Zarządzanie opracowano cele operacyjne, które wskazują kierunki zmian.

Cel 1 Kształcenie obejmuje:

- 1.1. Tworzenie warunków rozwoju kompetencji i kreatywności studentów .
- 1.2. Doskonalenie metod kształcenia.
- 1.3. Wzrost kwalifikacji kadry akademickiej i stymulowanie jej postaw innowacyjnych.
- 1.4. Poszerzenie zakresu kształcenia na ścieżkach anglojęzycznych.
- 1.5. Rozszerzanie partnerstwa z organizacjami zewnętrznymi, zapewniającymi studentom możliwość realizacji praktyk zawodowych.
- 1.6. Wzmocnienie zaangażowanie praktyków i ekspertów zewnętrznych w planowanie i realizację procesu dydaktycznego.

Cel 2. Działalność naukowo – badawcza obejmuje:

- 2.1. Podniesienie kategorii Wydziału (wg oceny parametrycznej).
- 2.2. Zwiększenie aktywności pracowników w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków na badania i rozwój.

Cel 3. Zarządzanie obejmuje:

- 3.1. Doskonalenie sprawności organizacyjnej w zakresie obsługi i kształcenia studentów.
- 3.2. Prowadzenie skutecznej promocji Wydziału i kierunków na nim oferowanych.

Działania związane z kształceniem na kierunku *Logistyka* zakładają nieustanne doskonalenie metod kształcenia. Szerokie zastosowanie aktywnych metod dydaktycznych w planie i programie studiów czyni proces kształcenia bardziej praktycznym i zapewnia warunki rozwoju kompetencji i kreatywności studentów. Dodatkowo część z tych kompetencji jest potwierdzana stosownymi certyfikatami, uznanymi na rynku krajowym i zagranicznym.

Znaczna część zajęć dydaktycznych realizowana jest przez praktyków. Reprezentują oni różnorodne dziedziny związane pośrednio i bezpośrednio z logistyką. Grupę tę tworzą między innymi: spedytorzy, agenci celni, planiści produkcyjni, menedżerowie kaizen-lean, analitycy logistyczni. Kadra naukowo-dydaktyczna kierunku angażowana jest w działania konsultingowe

podjęwane na rzecz podmiotów gospodarczych, co podnosi kwalifikacje i stymuluje jej postawy innowacyjne.

Na Wydziale Ekonomicznym studia magisterskie prowadzone są jedynie na kierunku Ekonomia. Daje to absolwentom kierunków pokrewnych, w tym Logistyki, możliwość kontynuacji nauki na studiach II stopnia na kierunku Ekonomia.

1.2).

Upamiętnienie procesu kształcenia zostało zrealizowane poprzez ścisłą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, którzy mieli wpływ na program kształcenia, a w konsekwencji na kształtowanie sylwetki absolwenta. Interesariuszami zewnętrznymi dla kierunku *Logistyka* są przede wszystkim przedstawiciele firm sektora Transport-Spedycja-Logistyka z regionu podkarpackiego. Współpraca ta obejmowała na etapie tworzenia kierunku oraz na etapie jego modyfikacji przede wszystkim:

- inicjowanie kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia,
- opiniowanie planów studiów i programów nauczania (kart przedmiotów),
- opiniowanie istniejących i wskazywanie nowych specjalności na kierunku,
- włączanie w proces dydaktyczny osób z doświadczeniem praktycznym,
- wskazanie problemów do realizacji przez studentów w pracach dyplomowych,
- pomoc w organizowaniu praktyk studenckich i wizyt studyjnych w przedsiębiorstwach,
- pośredniczenie oraz współudział w organizowaniu spotkań z pracodawcami,

Konsultacje z przedstawicielami firm sektora TSL, takich jak: WSK „PZL-Rzeszów” S.A., PZL Mielec Sp. z o.o., ET Logistik Sp. z o.o. czy BorgWarner Poland Sp. z o.o., polegały przede wszystkim na opiniowaniu kierunkowych efektów kształcenia oraz wybranych efektów przedmiotowych wraz z zawartością merytoryczną poszczególnych modułów, w szczególności specjalnościowych.

Program kształcenia na kierunku *Logistyka* zawiera wiele innowacji dydaktycznych, które realizowane są przy współudziale interesariuszy zewnętrznych. Do najważniejszych elementów należą m.in.:

- wykorzystanie najlepszych programów szkoleniowych w procesie dydaktycznym oferowanych przez firmy sektora TSL, m.in. WSK „PZL-Rzeszów” S.A., PEKAES S.A., Logitrans Sp. z o.o.,
- powołanie Działu Sprzedaży WSiIZ zajmującego się pozyskiwaniem zleceń z otoczenia gospodarczego, które następnie realizowane są (w środowisku pracy) w ramach projektów praktycznych i/lub prac inżynierskich,
- realizowanie warsztatów z praktykami reprezentującymi firmy o zasięgu międzynarodowym,
- udostępnienie studentom oraz firmom specjalistycznych laboratoriów do indywidualnych i zespołowych projektów informatycznych wychodzących poza standardowy plan i program studiów.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wyrazili opinię, że w pełni uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia dla wizytowanego kierunku.

Studenci swoje uwagi w zakresie koncepcji kształcenia na kierunku zgłaszają poprzez starostów, którzy przekazują je do władz Uczelni. W sprawach dotyczących więcej niż jednego roku studentów starości konsultują się z przedstawicielami Rady Studentów Samorządu Studenckiego WSiIZ. Studenci podkreślili, że mają możliwość wyrażenia swoich opinii w rozmowach z władzami Uczelni, które może odbywać każdy student. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku ich postulaty są realizowane przez władze Uczelni. Sprawy załatwiane są bez zbędnej zwłoki. Studenci cenią sobie możliwość bezpośredniego przekazywania swoich uwag, co jest ich zdaniem najskuteczniejszą metodą komunikacji w zakresie programu studiów. Niezależnie od spotkań ze studentami wizytowanego kierunku władze Uczelni spotykają z przedstawicielami Samorządu Studenckiego. Podczas spotkań przedstawiciele Samorządu Studenckiego przedstawiają swoje opinie w zakresie bieżących

spraw, w tym tych dotyczących jakości i koncepcji kształcenia na kierunku. W opinii członków Rady Studentów Samorządu Studenckiego WSliZ współpraca z władzami Uczelni sprzyja studenckiej partycypacji w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Zdaniem studentów władze Uczelni wyciągają wnioski z przeprowadzanych rozmów, co sprzyja doskonaleniu koncepcji kształcenia. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku należy dążyć do dalszego dostosowania programu studiów, aby odpowiadał on w większym stopniu praktycznemu profilowi kształcenia.

Pozytywnie należy ocenić możliwość formułowania przez studentów swoich opinii oraz konsultowania ich z władzami Uczelni. Rozmowy z władzami Uczelni w zakresie ustalania koncepcji kształcenia na kierunku dotyczą profilu, celów, efektów oraz rozwoju kierunku.

Przedstawiciele Samorządu Studentów są członkami Rady Wydziału oraz Senatu Uczelni. Studenci podczas posiedzeń ww. organów wyrażali swoje opinie na temat programów kształcenia i planów studiów. Sprawy związane z koncepcją kształcenia na wizytowanym kierunku są konsultowane z przedstawicielami studentów, którzy wykazują również swoją inicjatywę w zakresie postulowanych zmian. Przedstawiciele Samorządu Studentów uczestniczą również w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, gdzie wysłuchują oraz formułują wnioski ze sprawozdania Dziekana Wydziału, którego tematem są działania podejmowane w zakresie doskonalenia jakości kształcenia.

Interesariusze zewnętrzni brali udział w tworzeniu specjalności na kierunku oraz w ich realizowaniu. Wydział stara się, aby wszystkie zajęcia ćwiczeniowe na przedmiotach specjalnościowych realizowane w ramach kierunku były prowadzone przez osoby reprezentujące interesariuszy zewnętrznych (profil praktyczny).

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Realizacja przyjętej koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* odpowiada zarówno misji Uczelni, jak również celom, które zostały postawione w strategii Uczelni oraz strategii Wydziału Ekonomii. Oferta kształcenia na tym kierunku studiów jest nastawiona na profil praktyczny, co pozwala listę specjalności przygotować dla kandydatów o szerokim zakresie zainteresowań zawodowych.

1.2) Uczelnia i Wydział podejmują wiele działań, które mają na celu pozyskanie informacji od interesariuszy zewnętrznych, angażowanie pracowników i studentów we współpracę z interesariuszami, co w konsekwencji przekłada się bezpośrednio lub pośrednio na formułowaną koncepcję kształcenia profilu praktycznego. Można zauważyć na Wydziale korzystną tendencję do intensyfikowania relacji, szczególnie z interesariuszami zewnętrznymi, w kontekście budowy właściwego profilu praktycznego. Studenci w pełni uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. W opinii studentów ich wpływ na profil kierunku studiów, celów, efekty oraz perspektywy rozwoju jest odpowiedni. Odbywają się regularne konsultacje z władzami Uczelni.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 1/LXII/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. Senat Uczelni określił efekty kształcenia obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013, zaś Uchwałą Nr 2/LXII/2012 z

dnia 23 lutego 2012 r. określił wytyczne dla Rad Wydziałów dotyczące uchwalenia planów studiów im programów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów, zgodne z krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, w tym dla ocenianego kierunku studiów, zmodyfikowane Uchwała Senatu nr 2/LXVII/2013 w dniu 25 kwietnia 2015 r.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu w czasie których były zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty.

Kształcenie na kierunku *logistyka* odbywa się na inżynierskich studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym, w formie studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych.

Efekty kształcenia dla kierunku *logistyka* zostały przyjęte uchwałą Senatu nr 1/LXII/2012 z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia obowiązujących od r.a. 2012/2013 oraz uchwałą Senatu nr 2/LXVII/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia efektów kształcenia obowiązujących od r.a. 2013/2014.

Kierunek *logistyka* został wyodrębniony z obszaru nauk społecznych, natomiast dziedziny i dyscypliny wiedzy, do których odnoszą się efekty kształcenia to dziedzina nauk ekonomicznych w dyscyplinach ekonomia oraz nauki o zarządzaniu oraz dziedzina nauk prawnych w dyscyplinie prawo. W opisie kierunku wykorzystano wszystkie efekty obszarowe z obszaru nauk społecznych oraz wszystkie efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich (Załącznik 9 Rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada w sprawie KRK dla szkolnictwa wyższego). W opisie efektów kształcenia uwzględniono efekty obszarowe dla profilu praktycznego. Ze względu na występowanie w opisie kierunkowych efektów kształcenia elementów technicznych i inżynierskich, należałoby również rozważyć wykorzystanie wybranych efektów z obszaru nauk technicznych, we wskazanych dyscyplinach (np. informatyka, transport).

W piśmie z dnia 29.04.2015 r. Rektor Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie poinformował, że UCHWAŁĄ SENATU NR 2/LXXXI/2015 WYŻSZEJ SZKOŁY INFORMATYKI I ZARZĄDZANIA z siedzibą w RZESZOWIE z dnia 28 kwietnia 2015 roku W SPRAWIE ZMIANY OKREŚLENIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU *LOGISTYKA* przyporządkowano kierunkowe efekty kształcenia do następujących obszarów i dyscyplin:

- 1) obszaru nauk społecznych: 70% łącznej liczby efektów obszarowych,
- 2) obszaru nauk technicznych: 30% łącznej liczby efektów obszarowych.

Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z ww. obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS dla programu kształtuje się na poziomie (szczegółowe wyliczenia w załączeniu) :

1) specjalność „Transport i spedycja”:

obszar nauk społecznych : 68,4% ECTS

obszar nauk technicznych: 31,1% ECTS

2) specjalność „Informatyka w systemach logistycznych”:

obszar nauk społecznych: 65,6% ECTS

obszar nauk technicznych: 34,0% ECTS

Efekty kształcenia dla kierunku odnoszą się do następujących dziedzin nauki i dyscyplin naukowych:

- 1) dziedzina nauk ekonomicznych: nauki o zarządzaniu (dyscyplina wiodąca), ekonomia
- 2) dziedzina nauk technicznych: informatyka, inżynieria produkcji

Wyodrębnienie kierunku z obszaru nauk społecznych i technicznych oraz przypisanie efektów kształcenia do dziedzin i dyscyplin naukowych jest zgodne z rozporządzeniem MNiSW z 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych. Dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych sformułowane są takie same efekty kształcenia.

Senat dla ocenianego kierunku określił łącznie 56 efektów kształcenia, z uwzględnieniem ich struktury (W-20, U-27, KS-9). Efekty są sformułowane w zdecydowanej większości w sposób konkretny, nawiązujący do specyficznych zagadnień

logistyki. Ich wyodrębnienie z poszczególnych efektów obszarowych nie budzi zastrzeżeń. Natomiast w kilku przypadkach rozważyć należałoby, czy dany efekt rzeczywiście bezpośrednio nawiązuje do specyfiki kierunku i czy świadczy o jego tożsamości. Dotyczy to efektów K_W15 („zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy”) oraz K_U27 („posługuje się wybraną techniką aktywności fizycznej”). Ponadto efekt K_U20 („ma umiejętności z zakresu podstawowej obsługi komputera, programów użytkowych i systemu operacyjnego oraz pracy w sieci Internet”) wydaje się być bardzo elementarny, nawet jak na studia licencjackie (umiejętności te nabywane są na ogół we wcześniejszych etapach nauki).

Oprócz efektów kierunkowych w programie kształcenia sformułowane są efekty dla poszczególnych przedmiotów. Efekty przedmiotowe sformułowane są w programie przedmiotu (sylabus). Na ogół dla przedmiotu sformułowanych jest od 3 do 8 efektów, z zachowaniem ich struktury. Efekty te uwzględniają specyfikę przedmiotu, formę zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne.

Również efekty modułu praktyk zawodowych (dwa efekty z zakresu umiejętności i jeden kompetencji społecznych) są w sposób logiczny odniesione do efektów kierunkowych i ujęte w macierzy efektów kształcenia.

Koncepcja kształcenia zawarta w strategii rozwoju Uczelni, i mająca odzwierciedlenie w programie kształcenia na kierunku *logistyka* opiera się m.in. na nowoczesnym kształceniu studentów na miarę potrzeb społeczeństwa informacyjnego i gospodarki wiedzy oraz na kształtowaniu u studentów umiejętności potrzebnych do życia w społeczeństwie permanentnej transformacji, pozwalających utrzymywać przez cały okres życia zawodowego otwartość na zmiany, innowacyjność i mobilność intelektualną. W programie kształcenia założenia te mają odzwierciedlenie w profilu praktycznym oraz w znacznym stopniu praktyczności toku studiów. Ponadto koncepcja kształcenia zakłada również nabycie w toku studiów kompetencji społecznych (m.in. umiejętności pracy w interdyscyplinarnych zespołach).

Wydział na ocenianym kierunku prowadzi kształcenia na dwóch specjalnościach (zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych), tj.: „Informatyka w systemach logistycznych” oraz „Transport i spedycja”.

Program studiów na kierunku *logistyka* daje możliwości ubiegania się o certyfikaty branżowe, takie jak European Junior Logistician (EJL), Europejski Certyfikat Kompetencji Logistycznych (European Certification for Logistics Professionals) oraz Certyfikat Modelarza Symulacji Procesów Biznesowych (Certification for Business Process Simulation Modeler). Ponadto istnieje możliwość uzyskania certyfikatów informatycznych, m.in. certyfikat ECDL.

Studenci wizytowanego kierunku nie potrafili się odnieść do wymienionej wyżej kwestii ze względu na brak znajomości pojęcia Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

W ocenie studentów kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są spójne. Z perspektywy studentów stopień uwzględnienia profilu wymagań rynku pracy jest wystarczający.

Wydział dla programu kształcenia na kierunku *logistyka* opracował macierz efektów kształcenia. Macierz w sposób właściwy przedstawia, które przedmioty w toku studiów, realizują poszczególne efekty kierunkowe. Macierz sporządzona jest stosunkowo szczegółowo, ponieważ uwzględnia również formy zajęć dla każdego z przedmiotów. Każdy z efektów na ogół realizowany jest na kilku przedmiotach. W pojedynczych przypadkach efekt realizowany jest tylko przez jeden przedmiot (np. K_W09, K_W15 oraz K_U27), co budzi pewne wątpliwości co do istotności takiego efektu, z punktu widzenia opisu kierunku *logistyka*.

W sylabusach przedmiotów, w ujęciu tabelarycznym, pokazana jest zależność pomiędzy efektami przedmiotowymi, kierunkowymi oraz obszarowymi (również kompetencjami inżynierskimi). Odniesienia efektów przedmiotowych do określonego efektu

kierunkowego są w zdecydowanej większości logiczne i na ich podstawie można stwierdzić, że osiągając dany efekt przedmiotowy student realizuje efekt kierunkowy (lub kompetencję inżynierską) ujęty w matrycy. Tworzy to spójny system współzależności efektów przedmiotowych i kierunkowych. Oprócz efektów przedmiotowych w sylabusie sformułowane są cele przedmiotu, które są spójne ze sformułowanymi efektami kształcenia dla danego przedmiotu.

W planie studiów, zgodnie z przyjętym przez Wydział założeniem, nie ma wyodrębnionych modułów (grup przedmiotów), dla których sformułowane byłyby osobne efekty kształcenia.

Również dla modułu praktyk zostały sformułowane efekty z zakresu umiejętności (2 efekty) oraz kompetencji społecznych (jeden efekt). Efekty te są również prawidłowo powiązane z efektami kierunkowymi.

Podsumowując można stwierdzić, że możliwa jest realizacja kierunkowych efektów kształcenia określonych w koncepcji kształcenia, w wyniku zrealizowania w procesie kształcenia celów i szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów i praktyk zawodowych.

Z perspektywy studentów realizowany program studiów umożliwia im uzyskanie kierunkowych i modułowych efektów kształcenia. Praktyki zawodowe przewidziane w programie studiów są nastawione na proces zdobywania efektów kształcenia.

Dostępność oraz sposób publikacji założonych efektów kształcenia należy uznać za bardzo dobry. Obejmuje on kilka sposobów publikacji informacji. Kierunkowe efekty kształcenia dla wszystkich kierunków studiów, w tym również dla *logistyki* dostępne są w systemie Wirtualna Uczelnia (zakładka Materiały dydaktyczne / Kierunkowe efekty kształcenia). Efekty przedmiotowe dostępne są w sylabusach, dla każdego przedmiotu i modułu (praktyki zawodowe). Sylabusy dostępne są również w systemie Wirtualna Uczelnia (zakładka Materiały dydaktyczne / Sylabusy). Materiały dotyczące efektów kształcenia, jak również pozostałe informacje dotyczące programu kształcenia dla nauczycieli akademickich dostępne są na dysku sieciowym Uczelni. Ponadto dla kandydatów na studia przygotowywane są materiały zawierające w formie opisowej podstawowe informacje o efektach kształcenia na kierunku, jak również o programie studiów. O istotnych zmianach dotyczących programów kształcenia (zarządzenia, decyzje władz Uczelni) studenci informowani są poprzez Uczelnianą pocztę elektroniczną.

Opis zakładanych efektów kształcenia jest publikowany za pośrednictwem strony internetowej, w systemie Wirtualna Uczelnia. Z perspektywy studentów zawarte tam informacje są kompletne.

2.2).

Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny, z właściwym stopniem szczegółowości. Sporadycznie zdarza się, że efekt jest sformułowany zbyt ogólnie (K_U09 „umie rozwiązać zagadnienia problemowe w organizacji poprzez zastosowanie odpowiednich metod i narzędzi” – ze względu na bardzo duży zakres potencjalnych metod i narzędzi należałoby doprecyzować, o jakie metody i narzędzia chodzi). Ponadto w przypadku dwóch efektów ich brzmienie jest nieprecyzyjne (K_U12 i K_U13 – efekty te dotyczą umiejętności, a są sformułowane jako „posiada doświadczenie /.../”).

Efekty przedmiotowe są sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację. Dobrą zasadą jest określenie w sylabusach sposobów weryfikacji odnoszących się do każdego z efektów przedmiotowych.

Efekty kształcenia są zdaniem studentów sformułowane w sposób zrozumiały. Studenci wskazują zgodność kierunkowych i modułowych efektów kształcenia podanych w sylabusach z informacjami przekazywanymi przez władze Uczelni i nauczycieli akademickich. Zdaniem studentów efekty kształcenia są sformułowane w sposób, który umożliwia ocenę stopnia ich osiągnięcia.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach w pkt. II - Informacje o dyplomie ust. 4 i 5 – Nazwa i status Uczelni – wskazane byłoby zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje obecnie Uczelnia

Przechowywanie efektów kształcenia. W Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie obowiązują zapisy Instrukcji kancelaryjnej, Instrukcji Archiwalnej oraz Rzeczowego Wykazu Akt określające zakres działania archiwum oraz zasady i tryb postępowania z dokumentacją Uczelni wydane zarządzaniem Nr 128/2001 Kanclerza z dnia 28 września 2001 r. (z późn. zmianami). Instrukcje określają zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w poszczególnych komórkach organizacyjnych.

Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego, sporządzonego zgodnie z oznaczeniem przewidzianym w instrukcji oraz zgodnie z określonymi w niej symbolami.

Efekty kształcenia są przechowywane przez egzaminatora przez okres sześciu miesięcy od zakończenia danego semestru na podstawie przepisów Zarządzenia nr 44/2010 Rektora z dnia 6 września 2010 r. w sprawie organizacji oraz zasad przeprowadzania egzaminów i zaliczeń oraz przechowywania prac studentów z egzaminów i zaliczeń.

System weryfikacji efektów kierunkowych i przedmiotowych opracowany przez Uczelnię, również na kierunku *logistyka*, pozwala na sprawdzenie wszystkich kategorii efektów. Podstawy systemu weryfikacji efektów kształcenia określone są w Regulaminie studiów (przede wszystkim w rozdziałach 5, 6, w których opisane są ogólne zasady zaliczania przedmiotów, przeprowadzania egzaminów oraz weryfikacji efektów kształcenia w procesie dyplomowania). Regulamin studiów określa również sposoby postępowania w przypadku, gdy student nie osiągnie założonych efektów kształcenia (zasady warunkowego wpisu na następny semestr, warunki dopuszczenia do egzaminu komisyjnego, itp.).

Szczegółowe zasady weryfikacji efektów kształcenia zawarte są w kartach przedmiotów w części „Metody weryfikacji efektów kształcenia”. Ta część jest opracowana stosunkowo szczegółowo – dla każdego z efektów (z uwzględnieniem ich struktury) określone są metody weryfikacji efektów kształcenia z jednoczesnym zaznaczeniem formy zajęć, w ramach której następuje weryfikacja tego efektu.

Ze względu na fakt, że w strukturze form zajęć występują również zajęcia projektowe oraz prowadzone z wykorzystaniem e-learningu, Rektor wydał Zarządzenie nr 59/2013 z dnia 19 września 2013 r. w sprawie zasad organizowania, prowadzenia i rozliczania projektów zaliczanych samodzielnie na ocenę, projektów nie zaliczanych samodzielnie na ocenę oraz e-learningu. Obowiązujące w tym zakresie zasady bardzo dobrze wspierają bieżącą weryfikację przedmiotowych efektów kształcenia (m.in. poprzez funkcjonujący system obowiązkowych konsultacji, podczas realizacji samodzielnej pracy przez studenta).

System weryfikacji efektów kształcenia w oparciu o informację zawartą w sylabusach jest prosty i zrozumiały. W oparciu o te informacje oraz związki jakie istnieją pomiędzy metodami weryfikacji efektów przedmiotowych i kierunkowych można stwierdzić, że system ten obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) oraz wszystkie etapy kształcenia.

Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. Z perspektywy studentów formułowany system oceniania jest zrozumiały, nie powoduje trudności interpretacyjnych. Informacje na temat systemu oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów zawarte są w sylabusach, dostępnych na stronie internetowej Uczelni.

System obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia, w tym wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Efekty kształcenia w sylabusach są podzielone w

sposób przejrzysty, rozróżniając wszystkie ich kategorie. System przewiduje sposoby weryfikacji uzyskiwania efektów kształcenia poprzez kolokwia i egzaminy. Przyjęte dla wizytowanego kierunku rozwiązania przewidują sprawdzanie osiągniętych efektów kształcenia w formie egzaminów również w trakcie trwania roku akademickiego, nie tylko podczas sesji egzaminacyjnych. Zdaniem studentów kierunku *logistyka* takie rozwiązanie umożliwia im lepsze przygotowanie do egzaminów, co wpływa na skuteczne osiągnięcie efektów kształcenia.

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest w procesie realizacji zakładanego programu kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Do najczęściej stosowanych metod weryfikacji efektów przedmiotowych można zaliczyć: zadania otwarte, projekt, kolokwium, test otwarty, zadania praktyczne, obserwacja zachowań w czasie zajęć. Metody weryfikacji efektów kształcenia są dobrze dostosowane do specyfiki przedmiotu, jego formy i charakteru zajęć.

W celu oceny stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia Zespół Oceniający przeanalizował wybrane prace egzaminacyjne i zaliczeniowe. Na podstawie ich przeglądu można stwierdzić, że na kierunku *logistyka* istnieje możliwość weryfikowania efektów kształcenia, przy wykorzystaniu stosowanych metod zaliczeń i egzaminów. Treść prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych jest zgodna z sylabusem przedmiotu. Prace są na różnym poziomie merytorycznym, co ma na ogół odzwierciedlenie w wystawianych ocenach. Niektóre z prac (szczególnie autorstwa obcokrajowców) zawierają wiele błędów językowych (głównie stylistycznych). Zdarzają się również prace opracowane w sposób wzorcowy. Część prac z przedmiotów inżynierskich ma charakter analityczny (m.in. policzenie przewoźnego), ale nie ma charakteru inżynierskiego. Przedstawione do oceny prace projektowe (przejściowe) są bardzo starannie archiwizowane. Koperty z pracami projektowymi są starannie opisane, określone są wszystkie dane niezbędne do identyfikacji pracy (przedmiot, prowadząca/y, rok, grupa, forma zajęć).

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania. Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich. Przeanalizowano tematykę łącznie 21 prac absolwentów kierunku *logistyka* (pierwsze obrony na kierunku *logistyka*, które odbyły się w marcu 2015 r.). Wszystkie prace licencjackie dotyczą bezpośrednio zagadnień logistyki. Nie stwierdzono tematów prac, które byłyby niezgodne z efektami kierunku *logistyka*. Tematyka niektórych prac nie wskazuje na jej inżynierski charakter, co znalazło również potwierdzenie w dokonanej analizie wylosowanych prac dyplomowych (np. praca pt.: „Rola transportu w zakresie efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstwa”).

Ogólne zasady dyplomowania określone są w Regulaminie studiów (Rozdział 6 Praca dyplomowa i egzamin dyplomowy). Regulamin studiów reguluje główne zagadnienia związane z procesem dyplomowania, m.in. skład komisji egzaminu dyplomowego, warunki złożenia pracy, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, zasady oceniania na egzaminie dyplomowym, itp. Egzamin dyplomowy obejmuje prezentację pracy inżynierskiej, przedstawienie przez recenzenta krótkiej opinii o pracy oraz odpowiedź studenta na dwa pytania z zakresu kierunkowych efektów kształcenia oraz jedno pytanie z zakresu pracy. Szczegółowe zasady dotyczące przebiegu procesu dyplomowania i egzaminu dyplomowego zawiera Zarządzenie Rektora nr 45/2014. Określa ono w szczególności zasady zgłaszania tematów prac dyplomowych oraz przydziału studentów do grup seminaryjnych, instrukcję pisania pracy dyplomowej, warunki dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego oraz zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Prace dyplomowe przygotowane przez studentów są sprawdzane za pomocą Systemu antyplagiatowego WSiIZ.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi dziekan, prodziekan lub nauczyciel akademicki z tytułem lub stopniem naukowym wyznaczony przez dziekana jako przewodniczący, promotor oraz recenzent. W każdym przypadku obronionych prac inżynierskich recenzentem lub promotorem był samodzielny pracownik nauki. Formuła

stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest określona prawidłowo, nadając stosunkowo wysoką wagę średniej ze studiów (60% średniej ze studiów, 20% z oceny pracy dyplomowej oraz 20% z egzaminu dyplomowego).

Obecnie seminaria dyplomowe (inżynierskie) prowadzi 5 nauczycieli akademickich, w tym jeden profesor, dwóch doktorów oraz dwóch doktorów inżynierów. Obsada seminarium dyplomowego nie budzi zastrzeżeń, szczególnie biorąc pod uwagę, że jest to profil praktyczny, a studia są na poziomie I stopnia.

Stosowany na ocenianym kierunku studiów system dyplomowania, obejmujący przygotowanie pracy dyplomowej i przeprowadzenie egzaminu dyplomowego, pozwala na prawidłowe zmierzenie i ocenę efektów kształcenia w procesie dyplomowania.

Prawidłowości pomiaru efektów kształcenia dokonano również poprzez analizę wystawianych ocen. Zaznaczyć należy, że na kierunku *logistyka* prowadzona jest szczegółowa analiza wystawianych ocen z poszczególnych form zajęć. Struktura ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej nie budzi istotnych zastrzeżeń. Na kierunku *logistyka* największy odsetek stanowiły oceny dobre - 22,4%, dostateczne – 20,0%, niedostateczne – 17,2%, dostateczne plus 15,9%, dobre plus 12,8% oraz bardzo dobre – 11,7% (dane dla terminu podstawowego). Rozkład ocen wskazuje na ich zróżnicowanie. Jednocześnie występuje stosunkowo duży odsetek ocen niedostatecznych (w pierwszym terminie), co świadczy o utrzymaniu określonego standardu oceniania. Średnia ocena z prac dyplomowych (dla obron w marcu 2015 r.) wyniosła 4,3. Oceny wystawione w procesie kształcenia i dyplomowania oraz z pracy dyplomowej wskazują, że efekty kształcenia w tym zakresie są weryfikowane w sposób nie budzący zastrzeżeń.

System umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych etapach. Dzięki regularnemu sprawdzaniu wiedzy poprzez kolokwia oraz zaliczaniu egzaminów, także podczas trwania roku akademickiego, można zweryfikować efekty kształcenia studenta. Organizacja procesu dyplomowania nie może podlegać pełnej ocenie, ponieważ dopiero w tym roku akademickim pierwsi studenci kierunku *logistyka* uzyskali dyplomu ukończenia studiów. W opinii studentów wizytowanego kierunku, uczestniczących już w seminariach dyplomowych są one prowadzone na wysokim poziomie merytorycznym, w sposób przystępny dla studenta.

Ogólne zasady dotyczące standaryzacji wymagań oraz zasad oceniania zostały określone w regulaminie studiów (Rozdział 4 Zasady oceny zajęć), a w szczególności takie zagadnienia jak: stosowana skala ocen, zasady liczenia średniej z ocen częściowych, zasady zaliczania prac projektowych, itd.

Szczegółowa informacja dotycząca standaryzacji wymagań zawarta jest w karcie przedmiotu, w której wydzielona jest część „Kryteria oceny osiągniętych efektów kształcenia”. W ujęciu tabelarycznym przedstawiono, jakie wymagania powinny być spełnione, aby móc zaliczyć konkretny efekt przedmiotowy na określoną ocenę. Dla większości przedmiotów kryteria te odnoszą się bezpośrednio do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które student nabywa na danym przedmiocie. Dla pozostałych stanowią one ogólny, syntetyczny opis wymagań. Takie ujęcie kryteriów oceny w kartach przedmiotów, pozwala na pełną standaryzację wymagań, a jednocześnie stanowi informację dla studentów o stawianych przed nim wymaganiach, obiektywizując w ten sposób zasady wystawiania ocen.

W zależności od rocznika odsiew kształtuje się na poziomie: 7% - 13% (studia stacjonarne), 16% - 50% (studia niestacjonarne). Główną przyczyną odsiewu jest rezygnacja studentów, ze względu na brak postępów w nauce, jako konsekwencja stosunkowo słabego przygotowania absolwentów szkół średnich w zakresie przedmiotów związanych z kierunkiem studiów. Przyczyną tych rezygnacji jest również, postrzegany w opinii studentów, wysoki poziom nauczania niektórych przedmiotów (na co również wskazuje analiza ocen z wybranych przedmiotów). Studenci jako przyczyny rezygnacji ze studiów wskazują również: kłopoty finansowe, wyjazdy zagraniczne oraz złożoną sytuacją rodzinną.

Taką wielkość i strukturę odsiewu można uznać za typową, niewskazującą na zjawiska nieprawidłowe.

Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że przyczyną odsiewu jest trudny materiał, jaki trzeba opanować, aby uzyskać efekty kształcenia na kierunku *logistyka*.

Informacje na temat systemu oceny efektów kształcenia zawarte są w ogólnodostępnym Regulaminie studiów, a szczegółowa informacja na ten temat zawarta jest w sylabusach. Sylabusy dostępne są dla studentów w systemie Wirtualna Uczelnia. Ponadto informacje o sposobie oceny efektów kształcenia przekazywane są studentom na pierwszych zajęciach. Politykę informacyjną w zakresie udostępniania materiałów studentom (zarówno dotyczącą efektów kształcenia, sposobów weryfikacji i oceniania efektów oraz wszelkich informacji dotyczących programów kształcenia na ocenianym kierunku) należy uznać za właściwą.

Z perspektywy studentów jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. W opinii studentów formułowany system oceniania jest zrozumiały, nie powoduje trudności interpretacyjnych. Informację na temat systemu oceniania na poszczególnych kursach studenci pozyskują od nauczycieli akademickich. Sposób weryfikacji uzyskiwania efektów kształcenia jest też dostępny w sylabusach. Zdaniem studentów informacje podawane w sylabusach znajdują odzwierciedlenie w prowadzonych zajęciach. Nauczyciele akademicy nie zmieniają zasad oceniania podczas trwania roku akademickiego. Opis efektów kształcenia zawarty w sylabusach z punktu widzenia studentów jest kompletny.

Na kierunku *logistyka* prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem e-learningu, na platformie BlackBoard. Najszerszy zakres wykorzystania platformy e-learningowej występuje w przypadku języków obcych. Udział e-learningu w nauczaniu języków obcych jest zróżnicowany: najwyższy występuje w przypadku studiów stacjonarnych dla języka standardowego (w przeciwieństwie do intensywnego) i wynosi 60%. Kursy e-learningowe obejmują materiał przygotowujący do zdania egzaminów na poziomie C1.1. Kursy te obejmują m.in. interaktywne ćwiczenia oraz nagrania przygotowane przez native speakerów. W przypadku pozostałych przedmiotów („Podstawy ekonomii”, „Wiedza o państwie i prawie” oraz „Kierowanie zespołami ludzkimi”), zakres wykorzystania e-learningu jest mniejszy (do 30% ogólnej liczby godzin z przedmiotu). Kształcenia na odległość na Uczelni, w tym na ocenianym kierunku, jest bardzo dobrze zorganizowane. Zasady prowadzenia i rozliczania zajęć w formie e-learningu są zapisane w dokumencie „Organizacja procesu kształcenia. Informacje dla nauczycieli akademickich na r.a. 2014/2015”. Wsparcia w zakresie tej formy kształcenia udziela Zespół ds. e-learningu, który prowadzi szkolenia dla nauczycieli akademickich i studentów przygotowujące ich do prowadzenia i udziału w zajęciach, wspiera nauczycieli w zakresie przeprowadzania kursów e-learningowych, administruje platformą e-learningową. Kursy e-learningowe przechodzą procedurę opiniującą ze strony specjalistów i osób o odpowiednim doświadczeniu w korzystaniu z tej metody nauczania. Studenci otrzymują odpowiednie wprowadzenie do kursu oraz mają zapewnioną możliwość korzystania z osobistych konsultacji. Prowadzący zajęcia odbywają także konsultacje przez czat, jak również poprzez konsultacje asynchroniczne. W tym zakresie wprowadzono kontrolę aktywności nauczycieli i studentów.

Funkcjonujące rozwiązania organizacyjne pozwalają na bieżącą weryfikację efektów kształcenia. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu objętego e-learningiem są prowadzone w siedzibie Uczelni. Realizacja e-learningu spełnia wymogi rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

2.4)

Uczelnia od wielu lat prowadzi badania absolwentów związane z badaniem potrzeb rynku pracy. Na Uczelni funkcjonuje Zespół ds. Badania Potrzeb, którego zadaniem jest

m.in.: pozyskiwanie, opracowywanie oraz dostarczanie empirycznych informacji z zakresu potrzeb klientów zewnętrznych (m.in. pracodawców) oraz wewnętrznych przy wykorzystaniu badań społecznych. Badania mające na celu monitorowanie karier zawodowych absolwentów realizowane są dwutorowo: przy pomocy ankiet elektronicznych metodą CAWI oraz przy pomocy tradycyjnych ankiet papierowych. Badania przy pomocy ankiet elektronicznych prowadzone są od 2005 r. Od 2011 roku badania usystematyzowano zgodnie z nowymi, ustawowymi wymogami monitorowania karier zawodowych absolwentów. Od roku 2015 badaniem objęci zostaną absolwenci, którzy realizowali proces kształcenia według zasad KRK. W chwili obecnej trwają badania pilotażowe, przy wykorzystaniu systemu ankietyzacji LimeSurvey.

Uczelnia na wypracowany system badania losów zawodowych absolwentów. Ponadto należy zaznaczyć, że Uczelnia przywiązuje dużą wagę do relacji z absolwentami. Uczelnia oferuje swoim absolwentom dostęp do aktywności związanych z jej funkcjonowaniem, w tym również poprzez uczestnictwo w Klubie Absolwenta oraz poprzez Kartę Absolwenta, dostęp do wszelkich zniżek oferowanych przez Uczelnię oraz firmy partnerskie.

Dla wizytowanego kierunku planowane jest prowadzenie badań mających na celu monitorowanie karier zawodowych absolwentów. Uczelnia będzie wykorzystywać badania realizowane metodą CAWI (za pośrednictwem Internetu) z wykorzystaniem bazy adresów e-mail. Badanie prowadzone będą pod kątem wykorzystywania w pracy zawodowej zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych podczas studiów, a także oceny stopnia dopasowania zdobytych kwalifikacji do oczekiwań rynku pracy. Planowane badania mają być realizowane cyklicznie, ankieta kierowana będzie do absolwentów po roku, po trzech i po pięciu latach od ukończenia studiów i obejmować będzie między innymi takie zagadnienia jak: status absolwenta na rynku pracy, plany zawodowe i edukacyjne, ocena przydatności uzyskanych kompetencji zawodowych (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne). Ponadto Uczelnia dla wizytowanego kierunku planuje przeprowadzać badania przy pomocy ankiet papierowych (PAPI), które będą realizowane do 6 miesięcy od ukończenia studiów. Obejmą one zagadnienia: aktualnego statusu na rynku pracy, oceny Uczelni oraz planów edukacyjno-zawodowe. Badania prowadzone zostaną dwa razy w roku.

Z perspektywy studentów nie można jeszcze ocenić czy przeprowadzone badania będą miały pozytywny wpływ na doskonalenie jakości kształcenia. Należy jednak podkreślić, że wpływ na kształt ankiet mają przedstawiciele Samorządu Studenckiego, dzięki czemu w przygotowywaniu badania uczestniczą studenci jako interesariusze wewnętrzni.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Kierunek *logistyka* został wyodrębniony z obszaru nauk społecznych i technicznych. W opisie efektów kształcenia uwzględnione są wszystkie kompetencje inżynierskie, przewidziane w Rozporządzeniu. Opis efektów kształcenia, zarówno na poziomie kierunku, jak również na poziomie poszczególnych przedmiotów jest prawidłowy. Pewnym niedociągnięciem jest sformułowanie takich efektów, które realizowane są tylko przez jeden przedmiot, dodatkowo nie związany bezpośrednio ze specyfiką kierunku *logistyka*. Efekty przedmiotowe i kierunkowe tworzą spójną całość. Opis efektów kształcenia odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia dla kierunku *logistyka*, która opiera się na kształceniu praktycznym. Koncepcja kształcenia (m.in. praktyczność studiów) znajduje odzwierciedlenie w efektach kształcenia.

2.2) Efekty kierunkowe, jak i przedmiotowe są sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację. W sporadycznych przypadkach wskazanych w omawianym punkcie należałoby rozważyć korektę brzmienia efektów kierunkowych. Zdaniem studentów jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia. System umożliwia weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów. System oceny jest powszechnie dostępny i skuteczny na każdym etapie kształcenia.

2.3) Wydział opracował system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. System ten jest kompletny, tzn. obejmuje wszystkie etapy procesu kształcenia, w tym proces przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, proces dyplomowania oraz odbywania praktyk zawodowych. Proces dyplomowania przebiega prawidłowo, zarówno z punktu widzenia obsady seminariów dyplomowych, realizacji seminariów oraz przebiegu egzaminu dyplomowego. Rozważenia wymaga natomiast określenie standardów dla prac inżynierskich. Przegląd tematyki prac, jak również analiza losowo wybranych prac dyplomowych wskazuje w niektórych przypadkach na brak elementów inżynierskich w pracach. Zakres stosowania e-learningu jest niewielki (jedynie przy nauczaniu języków zakres ten jest większy), ale są w tym zakresie opracowane jasne zasady postępowania. Uczelnia jest dobrze przygotowana do prowadzenia tej formy zajęć.

Z perspektywy studentów efekty kształcenia sformułowane dla programu studiów są dla nich zrozumiałe i sprawdzalne.

2.4) Uczelnia posiada wieloletnie doświadczenie w badaniu potrzeb interesariuszy zewnętrznych (głównie pracodawców) pod kątem m.in. oceny i kształtowania przydatności uzyskiwanych kompetencji zawodowych. Od 2011 roku badania usystematyzowano zgodnie z nowymi, ustawowymi wymogami monitorowania karier zawodowych absolwentów. Można stwierdzić, że Uczelnia ma wypracowany, zarówno pod względem organizacyjnym, jak i merytorycznym, system badania losów zawodowych absolwentów. Jednostka przygotowuje badanie losów absolwentów oraz sposób ich wykorzystania dla procesu kształcenia dla wizytowanego kierunku.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału.

Uchwałą Nr 6b/2012 z dnia 14 września 2012 r. Rada Wydziału uchwaliła plany studiów m. in. dla kierunku *logistyka* na rok akademicki 2012/2013, zgodnie z wytycznymi określonymi przez Senat Uczelni, Uchwałą nr 10/2013 z dnia 19 września 2013 r. na rok akademicki 2013/2014, zaś Uchwałą nr 9/2014 z dnia 18 września 2014 r. na rok akademicki 2014/2015..

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału wraz z listami obecności, w czasie których były zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty. W posiedzeniach tych organów nie uczestniczyli interesariusze zewnętrzni.

Wydział dla kierunku *logistyka* opracował plan studiów oraz program nauczania. Plan studiów obejmuje zestawienie przedmiotów w toku kształcenia, natomiast program kształcenia obejmuje również informacje, które zawarte są w opisach poszczególnych

przedmiotów. Dla cyklu, który rozpoczął kształcenia od r.a. 2014/2015 plan studiów został uchwalony Uchwałą nr 8/2014 Rady Wydziału Ekonomicznego z dnia 18 września 2014 r., natomiast program nauczania Uchwałą Rady Wydziału nr 9/2014 z dnia 18 września 2014 r. Ponadto informacje dotyczące kierunku *logistyka* zebrane są w dokumencie „Księga programowa”. Plany studiów zostały opracowane dla studiów stacjonarnych, jak również niestacjonarnych. Strukturę planu studiów stanowi kilka grup przedmiotów, tj.: przedmioty ogólnouczelniane, podstawowe oraz kierunkowe, w tym przedmioty specjalnościowe. Ponadto w planie studiów przewidziane są dodatkowe zajęcia obowiązkowe dla studentów cudzoziemców z języka polskiego. Plan studiów ma jasną i przejrzystą strukturę.

Na kierunku *logistyka* na studiach I stopnia kształcenia trwa 7 semestrów (studia inżynierskie). Tok studiów stacjonarnych na ocenianym kierunku obejmuje 2.128 godzin (w tym praktyka zawodowa 240 h oraz 486 h projekt), natomiast na studiach niestacjonarnych łączna liczba godzin w toku studiów wynosi 1.436 (w tym praktyka 240 h oraz 338 h projekt). Wymiar godzinowy zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego wynosi dla studiów stacjonarnych 1.402 h oraz dla niestacjonarnych 858 h.

Program studiów na kierunku *logistyka* obejmuje dwie specjalności „Transport i spedycja” oraz „Informatyka w systemach logistycznych”. Specjalności te występują w ofercie dla każdego toku studiów. Wyprofilowanie tych specjalności oraz dobór ich merytorycznych treści w pełni odpowiada realizowanym na kierunku *logistyka* efektom kształcenia.

Dla każdego z przedmiotów znajdujących się w programie studiów została opracowana karta przedmiotu, która zawiera informacje m.in.: o celach i efektach danego przedmiotu, treściach kształcenia, formach zajęć dydaktycznych i metodach kształcenia.

Treści kształcenia dla poszczególnych przedmiotów opisane są w kartach przedmiotów w części „Treści kształcenia”. Treści przedmiotów określone są adekwatne do charakteru przedmiotu. Na ogół w dosyć syntetycznej, ale konkretnej formie. Treści te opracowane są oddzielnie dla każdej formy zajęć (wykład, ćwiczenia, projekt, laboratoria). W przypadku przedmiotów, które są prowadzone częściowo z wykorzystaniem platformy e-learningowej w sylabusie określony jest również zakres treści przewidzianych dla tej formy prowadzenia zajęć. W całości daje to wyczerpującą informację na temat merytorycznej zawartości każdego przedmiotu. Liczba przedmiotów o charakterze inżynierskim jest stosunkowo niewielka. Jednak podkreślić należy, że wymiar godzinowy tych przedmiotów jest znaczny (na przykład na studiach stacjonarnych: „Matematyka” - 100 h, „Inżynieria systemów i analiza systemowa” - 60 h, „Normalizacja i zarządzanie jakością w logistyce” - 55 h, „Statystyka” - 50 h, „Zintegrowane systemy informatyczne przedsiębiorstw” - 50 h, „Projektowanie procesów” - 45 h).

W toku studiów przewidzianych jest sześć form zajęć: wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, laboratoria, projekty oraz e-learning. Wykłady stanowią 23,6% ogólnej liczby godzin zajęć, ćwiczenia 24,6%, laboratoria 14,5%, projekty 25,7%, e-learning 11,1% oraz konwersatoria 0,5%. Struktura form zajęć jest analogiczna na studiach niestacjonarnych z nieco mniejszym odsetkiem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem e-learningu (5,7%). W strukturze zajęć stosunkowo duży udział mają zajęcia prowadzone w formach aktywnych (ćwiczenia, projekty, laboratoria). Można zatem uznać, że struktura zajęć biorąc pod uwagę fakt, że kształcenia odbywa się na profilu praktycznym, jest prawidłowa, umożliwiająca studentom opanowanie treści koniecznych do zrealizowania celów i efektów wskazanych dla poszczególnych przedmiotów.

Stosowane metody dydaktyczne są opisane w sylabusie w części „Metody realizacji zajęć dydaktycznych”. Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne i są również określone osobno dla każdej z form zajęć (m.in. wykład, ćwiczenia, projekt). Wśród stosowanych metod wyróżnić można: wykład podający, gry decyzyjne, giełda pomysłów, studium przypadku, tekst programowany, metoda sytuacyjna, itp. Metody dydaktyczne są dobrze opisane

w sylabusach, dla większości przedmiotów, oprócz wymienienia metod dydaktycznych, określony jest specyficzny zakres ich zastosowania na konkretnym przedmiocie.

Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*.

Zdaniem studentów wizytowanego kierunku formy zajęć dydaktycznych sprzyjają osiąganiu modułowych i kierunkowych efektów kształcenia

Łączna liczba punktów ECTS dla kierunku *logistyka*, jaką student uzyskuje w toku studiów wynosi 212 na studiach inżynierskich, zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych. W przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych program studiów umożliwia studentowi wybór przedmiotów w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS. Przedmioty do wyboru (język obcy, przedmioty z bloku do wyboru, przedmioty specjalnościowe oraz seminarium dyplomowe) stanowią 43% łącznej liczby punktów ECTS w planie studiów.

Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów Wydział określił na 53 na studiach stacjonarnych oraz 49 na studiach niestacjonarnych. Odpowiada to liczbie godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego oraz konsultacjom (których zaplanowano więcej na studiach niestacjonarnych).

Prawidłowo określona jest liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych. Wynosi ona 30 pkt., tyle samo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Do grupy przedmiotów podstawowych Wydział zalicza „Matematykę”, „Statystykę”, „Zarządzanie”, „Inżynierię systemów i analizę systemową” oraz „Towaroznawstwo”. Dobór tych przedmiotów jest adekwatny do ocenianego kierunku, z uwzględnieniem również elementów inżynierskich.

Wydział określił łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach o charakterze praktycznym - wynosi ona 177. Liczba ta jest stosunkowo wysoka, jednak w planie studiów przewidzianych jest wiele aktywności studentów, które mają cechy zajęć praktycznych (zajęcia projektowe, laboratoria). Zgodnie z §4, pkt. 4 rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, program studiów dla kierunku o profilu praktycznym powinien również określać moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS.

Liczba punktów ECTS za zajęcia oferowane w formie zajęć ogólnouczeniowych jest ustalona prawidłowo i wynosi 50. W zakres tego bloku zajęć wchodzi 11 przedmiotów, z czego największą liczbę punktów ma język obcy (28 pkt.).

Za zajęcia z wychowania fizycznego (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) student otrzymuje 1 punkt ECTS.

Nakład pracy studenta wymagany do zrealizowania przedmiotowych efektów kształcenia jest określony szczegółowo w sylabusach. Struktura nakładu pracy studenta uwzględnia podstawowe jego elementy, m.in.: udział w zajęciach, samodzielna praca studenta, przygotowanie do egzaminu / zaliczenia, konsultacje, e-learning. Liczba punktów jaką student otrzymuje za poszczególne przedmioty jest ustalona prawidłowo i odpowiada ich wymiarowi godzinowemu oraz trudności danego przedmiotu.

Rozkład punktów ECTS pomiędzy semestrami jest równomierny – po 30 punktów. W dwóch ostatnich semestrach liczba punktów ECTS wynosi po 31.

W oparciu o analizę systemu ECTS można stwierdzić, że są spełnione warunki określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, w części dotyczącej określania łącznej liczby punktów ECTS oraz rozporządzenia

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta.

Z perspektywy studentów punkty ECTS są odpowiednio przyporządkowane do kursów, uwzględniając nakład pracy włożony przez studenta. Studenci wizytowanego kierunku dzięki systemowi ECTS mogą skorzystać z Programu Erasmus, Double Degree oraz wyjazdów w ramach współpracy z Uczelniami chińskimi. Studenci są świadomi, jakie możliwości stwarza im system punktów ECTS. W ich opinii Uczelnia w sposób wyczerpujący informuje ich o programie możliwej wymiany, jednak zainteresowanie wymianą krajową i międzynarodową jest niewielkie ze względu niechęć zmiany miejsca zamieszkania oraz brak środków finansowych.

W Uczelni, również na kierunku *logistyka*, studenci mają duże możliwości indywidualizowania procesu kształcenia. Zasady w tym zakresie określa Regulamin studiów oraz Uchwała Senatu nr 3/LXIV/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustalania zasad studiowania według indywidualnego planu studiów i programu nauczania. Przewidziane są dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia: studiowanie według indywidualnej organizacji studiów oraz według indywidualnego planu i programu nauczania. W bieżącym semestrze (semestr letni) nie ma studentów studiujących według indywidualnego planu i programu studiów. Ponadto na kierunku *logistyka* funkcjonuje Elastyczny System Studiów. System ten opiera się na podziale przedmiotów na trzy grupy: przedmioty obowiązkowe, przedmioty do wyboru oraz specjalnościowe. Dzięki takiej konstrukcji planu studiów student w całym toku studiów wybiera 6 z 8 oferowanych przedmiotów do wyboru. Ponadto realizuje wybrane przez siebie przedmioty specjalnościowe.

Można zatem stwierdzić, że studenci wykorzystują możliwości jakie tworzy system punktacji ECTS, w zakresie uelastycznienia studiów.

Możliwości systemu ECTS nie są natomiast w pełni wykorzystywane przy wymianie międzynarodowej studentów. O ile wymiana na poziomie Wydziału jest na zadowalającym poziomie (w ostatnich trzech latach wyjechało w ramach programu Erasmus 41 studentów i przyjechało 58 studentów), to z kierunku *logistyka* w bieżącym roku akademickim wyjechało tylko 5 studentów (a w poprzednich dwóch latach żaden student nie wyjechał na wymianę).

Przedmioty ogólnouczelniane realizowane są przede wszystkim w dwóch pierwszych semestrach (oprócz języka, który trwa przez cały tok studiów). W drugim i trzecim semestrze dominują przedmioty podstawowe, a następnie realizowane są przedmioty kierunkowe. Przedmioty specjalnościowe realizowane są w czwartym i szóstym semestrze studiów. Istnieją odstępstwa od tej reguły, ale nie zmienia to prawidłowości sekwencji przedmiotów w toku studiów. Rozkład godzinowy przedmiotów w poszczególnych semestrach i latach jest bardzo wyrównany (oprócz semestru siódmego, w którym jest o ok. 50% mniej zajęć, niż w każdym z poprzednich semestrów).

Studenci pozytywnie ocenili sekwencyjność przedmiotów określoną w programie studiów. W ich opinii uzyskanie efektów kształcenia po zaliczeniu przedmiotów z pierwszego roku umożliwia lepsze przygotowanie do rozpoczęcia kursu określonych dla lat następnych.

W programie studiów kierunku *logistyka* przewidziane są praktyki zawodowe. Wymiar godzinowy praktyk jest różny dla poszczególnych toków studiów. Dla studentów rozpoczynających w r.a. 201/2012 wymiar ten wynosił 160 h. Dla pozostałych lat w obecnym toku studiów wymiar ten wynosi 240 h. W bieżącym roku akademickim studenci zobowiązani są do realizacji 240 godzin obowiązkowych praktyk zawodowych po zaliczeniu piątego semestru studiów. W przedstawiony podczas wizytacji projekcie planu studiów wymiar praktyk zawodowych wynosi 480 h. Oznacza to, że Wydział dostosował wymiar praktyk dla profilu praktycznego zgodnie z §8 pkt. 5 Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Ogólne zasady odbywania praktyk są określone są Zarządzeniem nr 63/2013 Rektora WSiLiZ w Rzeszowie z dnia 26 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian do

regulaminu studenckich praktyk zawodowych. Ponadto warunki zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki zawodowej reguluje uchwała Senatu. Program praktyki jest określony w „Ramowym programie praktyki zawodowej studentów kierunku *logistyka* WSIiZ w Rzeszowie”. Dla praktyki zawodowej sporządzony jest opis przedmiotu. Opis ten określa m.in. efekty i cele praktyki. Dla praktyki zostały sformułowane trzy cele: dwa z zakresu umiejętności oraz jeden z zakresu kompetencji społecznych. Istotną częścią opisu, pomagającą w weryfikacji efektów tego modułu jest określenie warunków zaliczenia praktyki przez studenta. Warunki te są dobrze opisane, precyzujące jakie rodzaje zadań powinien zrealizować student w ramach efektów tego modułu.

Studenci mogą odbywać praktyki w firmach produkcyjnych, organizujących transport lotniczy, drogowy, przesyłowy, w firmach spedycyjnych, transportowych, przewozowych oraz pozostałych firmach, instytucjach i organizacjach, w strukturach których funkcjonuje jednostka odpowiedzialna za działania logistyczne. Studenci mają możliwość samodzielnego znalezienia firm, w których chcieliby odbyć praktyki zawodowe, mogą również korzystać z bazy ofert praktyk prowadzonej przez Biuro Karier. Wydział przedstawił listę firm i instytucji, w których w r.a. 2013/2014 i 2014/2015 odbywały się praktyki zawodowe oraz firm, które zatrudniają studentów kierunku *logistyka* i którym praktyki zostały zaliczone w poczet pracy zawodowej lub prowadzonej działalności gospodarczej (łącznie 32 podmioty). Miejsca odbywania praktyk są zasadniczo ściśle związane z działalnością logistyczną i transportową (firmy transportowe, centrum logistyczna, firmy handlowe i produkcyjne). Uczelnia posiada ponadto umowy z wieloma podmiotami zewnętrznymi dotyczące wieloletniej współpracy w zakresie organizacji praktyk.

Regulaminu studenckich praktyk zawodowych przewiduje powołanie osób odpowiedzialnych za koordynację prac związanych z przebiegiem i organizacją praktyk ze strony Uczelni (osoba odpowiedzialna za praktyki). Osoba ta zalicza praktykę na podstawie wpisów w dzienniczku praktyk. Jednostką odpowiedzialną za realizację praktyk, w tym nadzór nad ich przebiegiem sprawuje Biuro Karier. Biuro Karier przeprowadza hospitacje (telefoniczne) mające na celu weryfikację rzetelności odbywania praktyki zawodowej. Podczas hospitacji przeprowadzonych w okresie od 01.06.2014 do 30.09.2014 wykonano 130 połączeń telefonicznych do firm celem kontroli praktykantów w zakresie m.in.: obecności studenta w wyznaczonym terminie praktyki, realizacji praktyk wg harmonogramu, zastrzeżeń względem praktykanta, itp. Przeprowadzone hospitacje, również studentów kierunku *logistyka* nie wykazały nieprawidłowości w ich realizacji.

System realizowania, kontroli i zaliczania praktyk realizowanych przez Wydział na kierunku *logistyka* należy ocenić pozytywnie.

Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania na kierunku *logistyka*, którzy rozpoczęli studia przed rokiem akademickim 2012/2013 zobowiązani byli do realizacji łącznie 160 godzin praktyk zawodowych. Praktyki te mogły być realizowane w jednej części. Studenci, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013 mają obowiązek zrealizowania 240 godzin praktyki zawodowej. Realizacja praktyk będzie możliwa po zaliczeniu piątego semestru studiów. O zasadach realizacji praktyk studenci są informowani podczas spotkań organizacyjnych odbywających się na pierwszym roku studiów. Studenci mogą odbywać praktyki w firmach produkcyjnych, organizujących transport lotniczy, drogowy, przesyłowy; spedycyjnych, transportowych, przewozowych oraz pozostałych firmach, instytucjach i organizacjach, w strukturach których funkcjonuje jednostka odpowiedzialna za działania logistyczne, zgodnie z określonym przez Dziekana programem. Studenci mają możliwość samodzielnego znalezienia firm, w których chcieliby odbyć praktyki zawodowe, mogą również korzystać z bazy ofert praktyk prowadzonej przez Biuro Karier. Po wypełnieniu przez firmę skierowania na praktyki wydawanego przez Biuro Karier WSIiZ i dostarczeniu go do Biura Karier podpisywane jest trójstronne porozumienie pomiędzy Uczelnią, Przedsiębiorcą i Studentem. Podczas trwania praktyk student prowadzi Dziennik praktyk. Na podstawie Dziennika praktyk oraz

zatwierdzonej przez opiekuna praktykanta ze strony zakładu pracy – karty praktyk określającej osiągnięcie poszczególnych efektów przez studenta podczas praktyk zawodowych, wystawiane jest zaliczenie. Studenci mają możliwość zaliczenia praktyk zawodowych na podstawie zaświadczenia potwierdzającego zdobycie doświadczenia zawodowego podczas studiów. Student może zostać zwolniony z obowiązku odbycia praktyki zawodowej, jeśli doświadczenie zawodowe, które zdobył podczas studiów związane było z kierunkiem studiów. Podstawą zaliczenia praktyki jest złożenie najpóźniej miesiąc po zakończeniu praktyki wypełnionego Dziennika Praktyk. Weryfikowania przebiegu praktyk dokonują opiekunowie praktyk wyznaczeni przez Uczelnię. Na tej podstawie sporządzany jest raport z przebiegu hospitacji. Raport z hospitacji oraz sprawozdanie z przebiegu praktyk sporządzane są po zakończeniu każdego roku akademickiego i przekazywane Prorektorowi ds. Nauczania. Zdaniem studentów wizytowanego kierunku termin realizacji praktyk sprzyja procesowi uczenia się. Dzięki szerokiej współpracy Uczelni z pracodawcami studenci mają możliwość odbywania praktyki w odpowiednich miejscach. Z perspektywy studentów system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych.

Na kierunku *logistyka* studiuje 549 studentów, z czego na studiach stacjonarnych 255 studentów, a na niestacjonarnych 294. Liczebność grup ćwiczeniowych, laboratoryjnych, seminaryjnych i lektoratu nie budzi zastrzeżeń. Grupy ćwiczeniowe liczą od 19 do 39 studentów, laboratoryjne od 16 do 19, a seminaryjne maksymalnie 15 studentów. Na studiach niestacjonarnych liczebność grup jest większa, co należałoby monitorować (np. największa grupa lektoratu liczy 25 osób). Można stwierdzić, że liczebność grup jest ustalona prawidłowo i nie stanowi przeszkody w realizacji efektów kształcenia.

Również organizacji zajęć z punktu widzenia harmonogramu nie budzi zastrzeżeń. W przypadku studiów stacjonarnych zajęcia planowane są od poniedziałku do piątku. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się na ogół w blokach po 100 minut (z pięcio- lub dziesięciominutową przerwą pomiędzy blokami). Zajęcia odbywają się na ogół w godzinach od 8:00 do 18:50. W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia prowadzone są średnio dwa razy w miesiącu, w soboty i niedziele. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się w jednostkach 45-minutowych. Niektóre z zajęć są łączone w dwa kolejne bloki. Nie stwierdzono nadmiernego blokowania zajęć. Plan jest dobrze ułożony, nie zawiera nadmiernej liczby „okienek”. Organizacja zajęć, biorąc pod uwagę liczebność grup oraz harmonogram zajęć sprzyja realizacji efektów kształcenia.

Studenci wybitnie uzdolnieni w ramach indywidualizacji procesu kształcenia mają możliwość, przewidzianą regulaminem studiów, ubiegania się o studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu nauczania, jak również mają możliwość ubiegania się o indywidualną organizację studiów. Wydział nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale studenci niepełnosprawni mogą skorzystać ze stosowanych na Wydziale rozwiązań w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia. Ponadto zgodnie z Regulaminem Studiów w przypadku studenta będącego osobą niepełnosprawną Uczelnia i nauczyciel akademicki mają obowiązek: umożliwić przedłużenie czasu trwania egzaminów/zaliczeń, umożliwić indywidualną organizację egzaminu/zaliczenia uwzględniającą potrzeby studenta niepełnosprawnego oraz umożliwić udział w zajęciach dydaktycznych i egzaminach osobom, które wspierają studentów będących osobami niepełnosprawnymi.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość studiowania według indywidualnego planu i programu nauczania, który polega na modyfikacji planu i programu nauczania w ramach kierunku, pod kątem indywidualnych zainteresowań, potrzeb i zdolności studenta. Tryb indywidualnego planu i programu nauczania jest przeznaczony dla szczególnie uzdolnionych studentów, którzy uzyskali wysoką średnią ocen. Zezwolenia na odbywanie studiów według indywidualnego planu studiów i programu nauczania udziela Dziekan na okres jednego semestru, z możliwością jego przedłużenia. Zgodnie z przyjętymi na wizytowanych kierunku

zasadami brak postępów w nauce stanowi podstawę do odmowy przedłużenia możliwości studiowania według indywidualnego planu studiów i programu nauczania. Student ubiegający się o zgodę na studia według indywidualnego planu studiów i programu nauczania wybiera spośród nauczycieli akademickich opiekuna, którego zatwierdza Dziekan. Studenci wizytowanego kierunku podczas spotkania z ZO PKA wyrazili opinię, że korzystanie z indywidualnego planu i programu nauczania jest dla nich korzystne, jednak ze względu na wymagający charakter studiów niewiele osób spełnia warunek wysokiej średniej ocen.

Dla studentów kierunku *logistyka* przeznaczono również możliwość studiowania w trybie indywidualnej organizacji studiów, która polega na realizowaniu nauczania z uwzględnieniem zwolnienia z uczestnictwa w zajęciach ze wszystkich lub niektórych przedmiotów. Sposób zaliczania poszczególnych przedmiotów przez studenta skierowanego na indywidualną organizację studiów określa Dziekan, natomiast warunki zaliczania poszczególnych przedmiotów określa prowadzący zajęcia nauczyciel akademicki. Zezwolenia na indywidualną organizację studiów udziela Dziekan na okres jednego semestru, z możliwością jej przedłużenia. Brak postępów w nauce stanowi podstawę do odmowy przedłużenia możliwości studiowania według indywidualnej organizacji studiów. Z perspektywy studentów pozytywnie należy ocenić to rozwiązanie, umożliwia ono realizowanie programu studiów studentom, którzy ze względu na pracę zawodową lub wypadki losowe nie mogą uczestniczyć we wszystkich zajęciach przewidzianych w harmonogramie. Indywidualna organizacja studiów znacząco ułatwia proces kształcenia osobom niepełnosprawnym. Pozytywnie należy ocenić możliwości, jakie stwarza studentom Uczelnia w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia

3.2)

Ocena programu kształcenia na kierunku *logistyka* pozwala stwierdzić, że program studiów umożliwia osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla ocenianego kierunku. Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu modułu są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku *logistyka*.

Na ocenianym kierunku nie była do tej pory przeprowadzana ocena jakości kształcenia.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany na kierunku *logistyka* program studiów zapewnia zrealizowanie założonych efektów kształcenia. Czas trwania kształcenia na poszczególnych formach studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kierunkowych. Wydział przygotował zmiany dotyczące wymiaru praktyk zawodowych od r.a. 2015/2016 (480 h). Treści kształcenia biorąc pod uwagę zarówno wyprofilowanie kierunku, jak również poszczególne przedmioty nie budzą zastrzeżeń. Formy kształcenia określone dla poszczególnych przedmiotów są adekwatne do kształcenia na profilu praktycznym. Stosowane metody dydaktyczne są dokładnie opisane w sylabusach, są różnorodne, dobrane do specyfiki i formy prowadzonych zajęć. Wydział opracował system mierzenia nakładu pracy studenta, zarówno na poziomie kierunku, jak również poszczególnych przedmiotów. Ogólna charakterystyka nakładu pracy studenta w programie studiów nie budzi zastrzeżeń. Wydział stworzył studentom szerokie możliwości indywidualizacji toku studiów, łącznie z Elastycznym Systemem Studiów. Praktyki są realizowane w sposób właściwy. Opracowane są zasady określające sposób odbywania praktyk, zwalniania z praktyk, jak również kontroli praktyk. Organizacja toku studiów, w tym liczebność grup studenckich oraz harmonogram zajęć sprzyja osiągnięciu założonych

efektów kształcenia. Z perspektywy studentów realizowany program kształcenia umożliwi osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

3.2) Program studiów na kierunku *logistyka* umożliwi osiągnięcie celów i efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział. Cele realizacji poszczególnych przedmiotów określone w karcie opisu przedmiotu są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym w opisie kierunku.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzi 123 nauczycieli akademickich, w tym:

- 2 profesorów,
- 11 doktorów habilitowanych,
- 40 doktorów,
- 70 magistrów.

W strukturze prowadzących zajęcia dominują reprezentanci nauk społecznych – 75 osób (tj. 61%). Reprezentanci nauk humanistycznych stanowią ok. 20%, nauk technicznych ok. 14%. Obszar nauk ścisłych reprezentuje 5 osób i nauk medycznych 3.

Dla 50% nauczycieli prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, pozostali są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę i umowy o dzieło.

Wśród prowadzących zajęcia liczną ok. 50% grupę stanowią pracownicy posiadający doświadczenie zawodowe nabyte w toku aktualnej lub przeszłej pracy zawodowej: dyrektorzy różnych firm transportowych i spedycyjnych, pracownicy działów sprzedaży, technicznej obsługi produkcji, sekcji eksploatacji systemów informatycznych, dyrektorzy operacyjni lotnisk, celnicy, spedytorzy i in. przydatne w kształceniu umiejętności praktycznych studentów ocenianego kierunku. Ponadto, gościnnie zajęcia prowadzą wykładowcy partnerskich zagranicznych Uczelni i instytucji, głównie z Internationale Fachhochschule Bad Honnel w Bonn.

4.2)

Uczelnia wskazała do minimum kadrowego ocenianego kierunku

- 1 profesora nauk ekonomicznych,
- 2 doktorów habilitowanych nauk ekonomicznych,
- 6 doktorów nauk ekonomicznych,
- 2 doktorów nauk technicznych,
- 2 magistrów inżynierów zarządzania i inżynierii produkcji w zakresie informatyki.

Dorobek naukowy samodzielnych pracowników mieści się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i dotyczy zarządzania logistyką, wiedzą, personelem, informacjami, społecznej odpowiedzialności małych i średnich przedsiębiorstw.

Zainteresowania naukowe i publikacje trzech doktorów koncentrują się na zagadnieniach makroekonomicznych tj. globalizacja, migracje, modelowanie zachowań konsumpcyjnych na rynku żywności ekologicznej, cykle koniunkturalne, efektywność różnych sektorów gospodarki, rynek pracy. Trzech doktorów nauk ekonomicznych i jeden doktor nauk technicznych prowadzą badania naukowe w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. W swych publikacjach omawiają następujące zagadnienia: system zarządzania w sektorze MSP,

ryzyko w działalności przedsiębiorstw, system informacji przedsiębiorstw, zarządzanie przewozami w transporcie lotniczym i publicznym, PR przedsiębiorstw, zarządzanie w kryzysie, zarządzanie produkcją, bezpieczeństwo pracy. Publikacje doktora nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn dotyczą planowania zapotrzebowania na części zamienne silników oraz planowania remontów silników z wykorzystaniem sieci neuronowych.

Jeden pracownik samodzielny i sześciu doktorów posiada doświadczenie zawodowe zdobyte w czasie pracy bądź współpracy w różnych firmach i organizacjach.

W wykazie publikacji wskazanych do minimum pracowników nie ujęto dwóch magistrów zatrudnionych od semestru letniego 2014/2015 w niepełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku wykładowcy. Podano informacje o ich doświadczeniu zawodowym związanym z długoletnią pracą w firmach produkcyjnych, handlowych i usługowych na stanowiskach związanych z logistyką. Zgodnie z zapisem art 9a pkt. 3 ustawy mogą być oni zaliczeni do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym w miejsce nauczyciela akademickiego posiadającego stopień doktora.

Można więc stwierdzić, że wszyscy wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicy spełniają wymagania zaliczenia ich do minimum kadrowego I stopnia kształcenia na kierunku *logistyka* o profilu praktycznym.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 131) i rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *logistyka* w Wyższej Szkole Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie na Wydziale Ekonomicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. do końca czerwca 2014 r., za wyjątkiem 3 osób, które je podpisały w innym terminie, z uwagi na podjęcie zatrudnienia w Uczelni od początku semestru.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Wydział zgłosił do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów.*

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 2 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego stopnia Uczelnia wskazała 13 osób, z tego 3 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub

stopień naukowy doktora habilitowanego, 8 osób ze stopniem naukowym doktora oraz 2 osoby z tytułem zawodowym magistra. Wymagania minimum kadrowego w tym zakresie na studiach pierwszego stopnia są spełnione.

W tezkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *logistyka* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem 7 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 6 osób na czas określony, tj. do 30.09.2017 r. – 3 osoby, do 30.09.2018 r. – 1 osoba, do 28.02.2019 r. – 1 osoba oraz do 30.09.2019 r. – 1 osoba.

Dla 9 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, dla 4 pozostałych osób – dodatkowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku*.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *logistyka*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:46, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r.

Liczba nauczycieli stanowiących minimum	12
Liczba studentów	549
Relacja	1:46

co spełnia wymagania ustalone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. ustalonego dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych wynoszące 1:120.

Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa. Zaliczeni do minimum kadrowego samodzielni pracownicy prowadzą wykłady z podstawowych dla kierunku przedmiotów tj. Zarządzanie, *Logistyka* i zarządzanie łańcuchem dostaw, Infrastruktura logistyczna, *Logistyka* dystrybucji, Zarządzania strategiczne oraz seminaria dyplomowe. Doktorzy prowadzą wykłady i ćwiczenia, warsztaty, z 1-3 przedmiotów o tematyce zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami formalnymi i zainteresowaniami naukowymi.

Pozostali nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia dydaktyczne z przedmiotów, których efekty kształcenia przypisano do reprezentowanych przez nich dziedzin, dyscyplin i specjalności naukowych. Przestrzegana jest zasada powierzania wykładów i seminariów pracownikom samodzielnym i doktorom, ćwiczeń zajęć laboratoryjnych magistrów. W tej grupie pracowników obciążenia dydaktyczne w grupie zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wynoszą 10-168, wśród zatrudnionych na podstawie umowy o dzieło 10-180, wyższe obciążenia dydaktyczne do 450 godzin mają tylko lektorzy.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Hospitowane zajęcia prowadzone były zgodnie z harmonogramem. Realizowano w ich trakcie zagadnienia zgodne z sylabusami przedmiotów. Stosowane metody dydaktyczne były dostosowane do charakteru przedmiotu i realizowanych tematów. W niezbędnym zakresie prowadzący aktywizował studentów do udziału w zajęciach. Poziom merytoryczny prowadzonych zajęć był właściwy.

4.3).

Celem polityki kadrowej WSIiZ jest pozyskanie młodych pracowników, dla których Uczelnia będzie pierwszym i jedynym miejscem pracy, wspieranie ich stabilizacji i rozwoju naukowego oraz ocena efektów pracy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Procedura doboru i zatrudniania pracowników na stanowiskach naukowo-dydaktycznych opiera się na trój etapowej selekcji kandydatów obejmującej ocenę ich kwalifikacji formalnych, rozmowę kwalifikacyjną, której celem jest ustalenie predyspozycji do pracy dydaktycznej oraz prezentację umiejętności dydaktycznych przed Komisją oceniającą poprawność merytoryczną przygotowanej prezentacji na wybrany przez kandydata temat, poprawność językową oraz swobodę wypowiedzi.

Kolejnym etapem w procedurze zatrudniania nowych pracowników jest organizowanie przez Biuro Doradztwa Personalnego (BDP) spotkania adaptacyjnego w celu zapoznania ich z regulaminami, systemem pracy, przydziałem do katedra, planowaniem i kontrolą zajęć itp. O dalszą adaptację pracowników dbają kierownicy katedr (zakładów) przydzielając im opiekunów oraz oceniając w ankiecie przesyłanej do BDP rezultaty ich pracy, rzetelność, obowiązkowość, umiejętność współpracy z innymi przed końcem semestru, od którego rozpoczęli pracę.

Ciekawym rozwiązaniem w polityce kadrowej Uczelni jest przyjęcie zasad organizacji pracy, które dzielą aktywność asystentów i adiunktów na pracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną i wyodrębniają cztery ich grupy:

- grupa N1 – pracownicy naukowo-dydaktyczni z większością czasu pracy przeznaczoną na naukę (80%),
- grupa N2 – pracownicy naukowo-dydaktyczni z ok. połową czasu pracy przeznaczoną na naukę (ok. 50%),
- grupa N3 – pracownicy naukowo-dydaktyczni z mniejszym naciskiem na naukę (ok. 25%),
- grupa D – pracownicy dydaktyczni, których obowiązki obejmują dydaktykę i działalność organizacyjną (choć oczywiście rozwój naukowy jest mile widziany).

Taki model pracy z jednej strony daje możliwość zwiększenia aktywności naukowej osobom chcącym się rozwijać w tym kierunku, zaś z drugiej pozwala na zaangażowanie w prace dydaktyczne i organizacyjne Uczelni tym, którzy wolą kreować i realizować przedsięwzięcia ważne dla Uczelni.

System weryfikacji kadry akademickiej obejmuje:

- 1) przeprowadzaną w każdym semestrze merytoryczną kontrolę zajęć dydaktycznych, w ramach której prowadzone są:
  - a) hospitacje zajęć, którym podlegają następujące grupy nauczycieli akademickich: nowozatrudnieni, osoby których ocena z ankiety elektronicznej w poprzednim semestrze była niższa niż 3,80, wskazani przez rektora/dziekana/prodziekana;Proces hospitacji koordynują dziekani i prodziekani poszczególnych Wydziałów, którzy osobiście lub delegując wybrane osoby, np. kierowników katedr/zakładów oceniają zajęcia wyznaczonych nauczycieli. Spostrzeżenia, uwagi oraz ocena zajęć spisywane są

na odpowiednich formularzach. Wyniki omawiane są z poszczególnymi nauczycielami, którym jednocześnie zalecane są określone działania zmierzające do poprawy jakości prowadzenia zajęć w przyszłości. Następnie formularze przekazywane są do Biura Doradztwa Personalnego.

b) ankiety elektroniczne, w których pod koniec każdego semestru studenci oceniają wszystkich nauczycieli akademickich, którzy prowadzą z nimi zajęcia;

Studenci informowani są o rozpoczęciu ankietyzacji za pomocą poczty e-mail, poprzez plakaty wywieszone na terenie Uczelni oraz poprzez ogłoszenie wyświetlające się po zalogowaniu na Wirtualną Uczelnię. Studenci dokonują oceny pracowników w dziewięciu obszarach, mając do dyspozycji czterostopniową skalę ocen (2,0-5,0). Wyniki ankiety generują pracownicy BDP i przekazują rektorowi. Wyniki ankiet ewaluacyjnych są dostępne dla pracownika po zalogowaniu się do systemu. W systemie WU dla nauczycieli i studentów dostępne są również uśrednione wyniki tychże ankiet (średnia dla Uczelni, średnia w każdej kategorii pytań).

c) ankiety Biura Doradztwa Personalnego;

W trakcie semestru BDP przeprowadza dodatkowe ankiety dotyczące nauczycieli akademickich. Podlegają im: nowozatrudnieni nauczyciele akademicy i osoby których ocena z ankiety elektronicznej w poprzednim semestrze była niższa niż 3,80. Pracownicy BDP wybierają 2-3 grupy zajęciowe prowadzone przez nauczyciela wskazanego do oceny, do których udają się z formularzami ankiet. Studenci dokonują oceny nauczyciela w sześciu obszarach, mając do dyspozycji czterostopniową skalę ocen (2,0-5,0). dodatkowo studenci mogą podzielić się swoimi spostrzeżeniami na temat danego nauczyciela i sposobu prowadzenia zajęć w formie opisowej na formularzu ankiety.

2) coroczną ocenę pracowników, którą przeprowadza powołana przez Senat Komisja ds. Oceny. Ocena ta dotyczy:

- a) prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych oraz publikowania ich wyników,
- b) kształcenia i wychowywania studentów,
- c) uczestniczenia w pracach organizacyjnych Uczelni,
- d) przestrzegania praw autorskich, praw pokrewnych oraz prawa własności przemysłowej.

Uzyskanie przez nauczyciela oceny negatywnej stanowi podstawę do zmiany warunków zatrudnienia lub rozwiązania umowy o pracę.

Coroczną oceną objęci są wszyscy nauczyciele akademicy, którzy mają co najmniej półroczny staż pracy i są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę.

System wspierania rozwoju naukowego i dydaktycznego kadry obejmuje:

- finansowanie prac związanych z prowadzeniem badań naukowych w ramach wewnętrznych grantów naukowo-badawczych,
- finansowanie przedsięwzięć związanych z przygotowaniem case studies, gier decyzyjnych, pomocy dydaktycznych w ramach wewnętrznych grantów dydaktycznych,
- finansowanie udziału pracownikom w konferencjach organizowanych przez Uczelnie krajowe i zagraniczne oraz WSiZ, na których prezentują oni wyniki swoich badań,
- system nagradzania pracowników, który mobilizuje naukowców do zamieszczania swoich prac w czasopiśmie punktowanym przez MNiSW, efektywnego poszukiwania źródeł i aplikowania o środki zewnętrzne na realizację badań naukowych oraz podejmowania współpracy z biznesem,
- organizowanie w WSiZ seminariów (naukowych, środowiskowych, doktoranckich), gościnnych wykładów otwartych prowadzonych przez wybitnych pracowników naukowych z kraju i zagranicy, które są rozszerzeniem oferty edukacyjnej,
- możliwość skorzystania z urlopu, obniżenia pensum godzin dydaktycznych, otrzymania stypendium doktorskiego i habilitacyjnego przez pracowników przygotowujących prace awansowe, Uczelnia pokrywa też w pełni koszty przewodów doktorskich i habilitacyjnych,

- organizowanie dla pracowników kursów językowych na poziomie średnio-zaawansowanym i zaawansowanym z różnych języków obcych,
- wyjazdy szkoleniowe w ramach programu Erasmus, dzięki którym pracownicy mogą pogłębiać swoją wiedzę i doświadczenie,
- sesje coachingowe, które mają za zadanie przyspieszyć tempo rozwoju i polepszyć efekty działania pracowników, zwiększyć podejmowanie trafniejszych decyzji i wykorzystywanie swoich umiejętności,
- rozwój kontaktów i współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi.

O skuteczności prowadzonej polityki świadczy zyskanie w latach 2010-2013 przez dwóch pracowników kierunku *logistyka* stopnia doktora i przez doktora habilitowanego tytułu profesora.

Wypowiedzi uczestniczących w zebraniu pracowników dotyczyły odpowiedzi na postawione przez prowadzącego pytania:

- 1) Jak postrzegają inżynierski profil kształcenia na *logistyce*.
- 2) Jak oceniają program kształcenia i praktyki.
- 3) Jakie dostrzegają słabe strony kierunku.

Z opinii kadry wynika, że inżynierski profil kształcenia wiąże się głównie z kadrami mającymi wysokie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe, z udziałem praktyków w procesie dydaktycznym oraz posiadaniem laboratoriów i oprogramowania pozwalającego na kształcenie inżynierskich umiejętności. Odnośnie programu przeważały opinie o dobrym przekazie wiedzy ekonomicznej, braku pewnych przedmiotów inżynierskich np. rysunku technicznego oraz zbyt małej liczby godzin ćwiczeń. Zwracano również uwagę na słabą akceptację „inżynierskości” przez studentów, co widać w doborze i rozwiązywaniu tematów prac licencjackich. Prawdopodobnie wynika to z niskiego poziomu ich wiedzy z matematyki i przedmiotów ścisłych.

Zdaniem pracowników Uczelnia ma bardzo bogate i dobrze rozwinięte kontakty z biznesem, co ułatwia organizację praktyk.

Słabych stron kierunku wykładowcy upatrują głównie w coraz słabszym przygotowaniu kandydatów na studia.

Kierunek *logistyka* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba nauczycieli akademickich oraz pracowników zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych efektów i celów kształcenia. W strukturze prowadzących zajęcia występują reprezentanci wszystkich dyscyplin, do których odnoszą się planowane efekty kształcenia. W procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele akademicy posiadający doświadczenie praktyczne zdobyte w toku pracy w różnych przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach oraz praktycy.

4.2) Szkoła w pełni, z nadwyżką trzech nauczycieli akademickich w grupie doktorów realizuje wymagania minimum kadrowego. Minimum to tworzy 10 nauczycieli akademickich posiadających dorobek w obszarze nauk społecznych, jeden reprezentant nauk technicznych i dwóch magistrów zaliczonych do minimum w miejsce jednego doktora na podstawie doświadczenia praktycznego.

4.3) Procedury doboru i weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku umożliwiają ocenę ich kompetencji i przydatności do pracy

naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Instrumenty polityki kadrowej stymulują i wspierają rozwój naukowy pracowników.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

WSliZ w Rzeszowie posiadają własną, nowoczesną, funkcjonalną, zadbaną i bardzo dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną o łącznej powierzchni 28 tys. m². Baza ta zlokalizowana jest w Rzeszowie, Tyczynie i Kielnarowej k/Rzeszowa.

Zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku prowadzone są w obiektach dydaktycznych zlokalizowanych w Rzeszowie i w Kielnarowej. W Rzeszowie przy ul. Sucharskiego 2 jest to kompleks budynków, których zabudowa tworzy układ zamknięty z wewnętrznym dziedzińcem. W siedzibie Uczelni znajdują się:

- nowoczesna sala audytoryjna mieszcząca 300 osób wyposażona w system nagłaśniający, audiowizualny, panel LCD, projektor, rzutnik, wizualizer, notebook itp.,
- 8 sal wykładowych o podobnym wyposażeniu mieszczących średnio 120 osób,
- 9 laboratoriów komputerowych,
- specjalistyczne laboratoria komputerowe (CISCO SYSTEMS (CCNA/CCNP, Fundamentals of Security, Wireless, VoIP; MICROSOFT; ORACLE; laboratorium kryminalistyki; Centrum Egzaminacyjne PROMETRIC (APTC); Centrum Egzaminacyjne Pearson VUE),
- laboratorium kryminalistyki,
- 6 sal językowych,
- 15 sal ćwiczeniowe mieszczące 40-45 osób wyposażone w rzutniki i sprzęt audio-video

Ponadto w siedzibie Uczelni znajduje się:

- biblioteka i czytelnia,
- zakład poligrafii wyposażony w najnowocześniejsze urządzenia kserograficzne,
- Klub Akademicki "IQ,
- 2 punkty gastronomiczne,
- parkingi dla pracowników i studentów WSliZ.

W Kielnarowej znajduje się Centrum Turystyki i Rekreacji (CTiR) oraz Centrum Edukacji Międzynarodowej (CEM). W poszczególnych obiektach Centrum Turystyki i Rekreacji (CTiR) znajdują się m.in.:

- pomieszczenia dla kadry i obsługi dydaktycznej,
- 2 sale wykładowe mieszczące 169 i 200 osób,
- nowoczesnie wyposażone sala konferencyjna na 48 miejsc,
- 3 sale ćwiczeniowe posiadające odpowiednio 77,54,48 miejsc,
- 1 duże laboratorium komputerowe – 33 stanowiska komputerowe,
- 11 specjalistycznych laboratoriów.

W Centrum Edukacji Międzynarodowej (CEM) znajduje się budynek dydaktyczny o powierzchni prawie 6 tys. m², a w nim:

- aula posiadająca 334 miejsca, wyposażona w profesjonalny sprzęt multimedialny,
- 1 sala wykładowa posiadająca 171 miejsc,
- 1 sala wykładowa posiadająca 48 miejsc z możliwością powiększenia do 171 miejsc,
- 4 sale ćwiczeniowe posiadające odpowiednio 44, 44, 40 i 40 miejsc,
- biblioteka i czytelnia,
- pomieszczenia dla kadry i obsługi dydaktycznej (dziekanat),
- 16 laboratoriów specjalistycznych.

W kształceniu studentów na ocenianym kierunku wykorzystywane są trzy, spośród 19 posiadanych ogółem, laboratoria:

1. Laboratorium optymalizacji procesów biznesowych, w którym znajdują się 22 stacje terminalowe połączone z serwerem plus monitory, specjalistyczne oprogramowanie symulacyjne FlexSmi General Purpose firmy Flexsim Software Products. Za główny cel laboratorium przyjęło kształtowanie umiejętności realizacji projektów symulacyjnych wraz z kompetencjami modelowania obiektowego 3D i przeprowadzania eksperymentów na modelach rzeczywistych systemów i procesów produkcyjnych i logistycznych.
2. Laboratorium symulacji terminali kontenerowych, w którym znajdują się 22 stacje terminalowe połączone z serwerem plus monitory, specjalistyczne oprogramowanie symulacyjne FlexSmi General Purpose firmy Flexsim Software Products. Do głównych zadań realizowanych w ramach laboratorium zaliczyć należy:
  - prowadzenie badań w zakresie optymalnej organizacji terminali kontenerowych, portów oraz terminali intermodalnych,
  - przybliżanie studentom zagadnień związanych z zastosowaniem w logistyce technologii informatycznych i technik symulacyjnych,
  - realizacja projektów mających na celu opracowywanie nowych rozwiązań logistycznych wspomagających działania w obszarze stacji i portów przeładunkowych.
3. Laboratorium systemów ERP-SAP, które wyposażone jest w sprzęt sieciowy oraz 20 stanowisk komputerowych wraz z oprogramowaniem licencyjnym systemu SAP/R3. Zajęcia w laboratorium kształtują umiejętności analizy przepływów informacji pomiędzy różnymi obszarami funkcjonalnymi firmy tj.: gospodarka magazynowa, produkcja, zarządzanie jakością, finanse.

Z perspektywy studentów baza dydaktyczna jest w pełni dostosowana do realizacji procesu kształcenia i umożliwia osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia. Zajęcia prowadzone na wizytowanym kierunku odbywają się w dużych przestronnych salach. Sale wykładowe odpowiadają potrzebom studentów. Każdy uczestnik zajęć ma zapewnione miejsce siedzące oraz miejsce do notowania, sale wyposażone są w dostęp do Internetu za pomocą WIFI. Sale wykładowe wyposażone są również w projektory, ekrany lub tablice. W salach zamontowano odpowiednie nagłośnienie. Studenci mają do dyspozycji Klub Akademicki „IQ”, w którym znajduje się galeria sztuki, scena, dwa ekrany z rzutnikami. Studenci wizytowanego kierunku wysoko oceniają jakość 6 sal językowych oddanych do ich dyspozycji podczas zajęć.

Biblioteka WSiZ zlokalizowana jest w budynku w Rzeszowie oraz w CEM w Kielnarowej. Biblioteka zgromadziła bogaty księgozbiór 64 690 woluminów książek oraz ponad 400 tytułów czasopism. Księgozbiór jest systematycznie uzupełniany. Głównym źródłem finansowania zakupów jest przekazywana co miesiąc kwota stanowiąca 1% czesnego studentów. Zakupy książek dokonywane są na podstawie informacji z kart poszczególnych przedmiotów oraz wniosków i zamówień składanych przez poszczególne katedry i zakłady. Obie biblioteki dysponują czytelniami z 47 stanowiskami komputerowymi łącznie. Wśród prenumerowanych czasopism znajdują się m.in. ważne dla kształcenia na ocenianym kierunku czasopisma specjalizujące się w problemach logistyki tj. *Badania Operacyjne i Decyzje*, *Gospodarka Materiałowa & Logistyka*, *Kierunki: transport, logistyka, motoryzacja, Logistyka, Logistyka and Transport, Logistyka i Transport: Zeszyty Naukowe, Problemy Jakości, Przegląd Komunikacyjny, Transport –Wyniki Działalności w ... r./GUS, Transport Drogowy w Polsce w latach .../GUS, Truck & Van, TSL Biznes: miesięcznik informacyjny branży transport, spedycja, logistyka, Zarządzanie Jakością*.

Biblioteczna baza danych jest w pełni zautomatyzowana, w oparciu o Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką PROLIB, dzięki któremu możliwy jest dostęp do informacji o zbiorach poprzez katalog komputerowy OPAC WWW, ze stanowisk wyszukiwawczych zlokalizowanych w bibliotece oraz za pośrednictwem Internetu pod adresem: <http://biblioteka.wsiz.rzeszow.pl>. Biblioteka zapewnia dostęp do baz oferowanych przez Wirtualną Bibliotekę Nauki: Elsevier, Springer, EBSCO, Wiley-Blackwell, Scopus.

Biblioteka WSliz zgromadziła liczny zbiór woluminów książek, a także zbiory specjalne (m. in. dokumenty audiowizualne, elektroniczne i kartograficzne) oraz czasopisma dostępne dla studentów wizytowanego kierunku. Księgozbiór uzupełniany jest na bieżąco w oparciu o programy nauczania poszczególnych przedmiotów przewidzianych w planach studiów oraz w oparciu o bieżące zamówienia składane przez poszczególne katedry i zakłady, a także sugestie studentów. Biblioteczna baza danych jest w pełni zinformatywowana, w oparciu o Kompleksowy System Zarządzania Biblioteką PROLIB, co umożliwia dostęp do informacji o zbiorach poprzez katalog komputerowy, dostępny ze stanowisk wyszukiwawczych zlokalizowanych w bibliotece oraz za pośrednictwem Internetu. Studenci pozytywnie oceniają ilość oraz jakość zgromadzonych zbiorów, dostępne pozycje sprzyjają procesowi uczenia się.

Infrastruktura dydaktyczna dostosowana jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Obecnie w WSliz studiuje 138 osób z orzeczoną niepełnosprawnością, w tym 7 na kierunku *logistyka*.

W budynkach w Rzeszowie i w Kielnowej są wejścia przystosowane dla osób niepełnosprawnych (podjazd, schodołaz), w budynkach znajdują się windy, automatycznie otwierane drzwi, toalety dla osób niepełnosprawnych. W każdym budynku jedna z sal informatycznych wyposażona jest w sprzęt dla osób niewidzących, słabowidzących i z niedowładem kończy górnych tj. drukarki brajlowskie, monitory dotykowe, specjalne nakładki na klawiatury i klawiatury powiększalniki, skanery, programy do powiększania i rozpoznawania tekstu.

Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Wejścia do budynku są zaopatrzone w podjazdy, winda i transporter schodowy umożliwiają poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo. Ponadto wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych, przystosowano odpowiednio toalety, a także wyposażono sale wykładowe w pętle indukcyjne dla osób słabosłyszących.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena: w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia posiada nowoczesną, bardzo dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną, która stwarza dobre warunki dla realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Sale dydaktyczne i ich wyposażenie, laboratoria, dostęp do komputerów i specjalistycznego oprogramowania, księgozbioru i baz danych w pełni zapewniają studentom możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Z perspektywy studentów infrastruktura, którą dysponuje jednostka jest mocną stroną wizytowanego kierunku, umożliwia realizowanie zakładanych efektów kształcenia.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wydział Ekonomiczny, na którym prowadzony jest oceniany kierunek posiada kategorię B i od 2011 r. korzysta ze środków MNiSW na utrzymanie potencjału badawczego. Ponadto prace naukowo-badawcze finansowane są ze środków własnych Uczelni, ze środków NCN, 7PR, a także licznych funduszy europejskich.

Mimo, iż kierunek *logistyka* prowadzony jest na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym i dopiero od roku akademickiego 2011/2012 zarówno w planach badań naukowych Wydziału jak i w realizowanych międzynarodowych programach badawczych oraz publikacjach dostrzec można starania o rozwój związanych z nim nurtów badawczych. W ramach działalności statutowej podjęto i są realizowane następujące tematy, w których

funkcje kierowników i członków zespołów badawczych pełnią nauczyciele akademicy związani z ocenianym kierunkiem:

- Opracowanie ontologii dziedzinowych w wybranych obszarach logistyki,
- Typologia modeli biznesowych łańcuchów dostaw z udziałem bezpośrednich inwestycji zagranicznych,
- Opracowanie metodologii i specyfikacji pod stworzenie kompleksowego narzędzia do analizy ruchu lotniczego i rozwoju siatki połączeń dedykowanej regionalnym portom dlotniczym,
- Wykorzystanie narzędzi statystycznych i informatycznych w analizie i wizualizacji danych,
- Cykle koniunkturalne w Unii Europejskiej a w innych regionach świata, ich typologia, cechy, przyczyny instytucjonalne oraz konsekwencje dla struktur gospodarek,
- Konsekwencje utworzenia strefy wolnego handlu między Unią Europejską a Ukrainą dla gospodarki Polski.

Należy także zwrócić uwagę na dotyczące kierunku *logistyka* projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej. W latach 2010-2014 był to:

- Projekt Empiric, który miał na celu pobudzenie lokalnych inicjatyw w obszarze transportu intermodalnego w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów transgranicznych,
- Projekt CHAMPIONS (Improvement of CE regions' accessibility through air transport interconnectivity), projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu dla Europy Środkowej, który miał na celu poprawę dostępności regionów Europy Centralnej poprzez wzmocnienie wzajemnych połączeń lotniczych.

Wymiernymi efektami badań są rozprawy doktorskie pracowników, artykuły w czasopiśmie naukowych wyróżnionych w JCR, referaty na konferencjach naukowych. W latach 2012-2014 Wydział Ekonomiczny zorganizował i współorganizował dwie Międzynarodowe Konferencje Praktyków KAIZEN (we współpracy z Kaizen Institute Consulting Group) oraz liczne seminaria naukowe połączone z warsztatami, poświęcone problematyce optymalizacji procesów produkcyjnych i logistycznych za pomocą metody symulacji komputerowej oraz metodologii KAIZEN.

Uczelnia w celu zwiększenia aktywności i publikacji naukowych pracowników, tworzy ranking publikacji, którego celem jest wyłowienie i nagradzanie pracowników, którzy zdobyli największą liczbę punktów za publikacje afiliowane przy WSliZ.

W ramach Uczelni funkcjonuje 20 kół naukowych, które zrzeszają m.in. studentów logistyki. Szczególne znaczenie dla studentów wizytowanego kierunku ma Logistyczne Koło Naukowe LOGIKON. Na spotkaniach koła studenci rozwijają zainteresowania związane z systemami logistycznymi i ćwiczą umiejętności przydatne przyszłym menedżerom logistyki. Tematyka zajęć obejmuje takie zagadnienia jak: badania zainteresowania firm inwestowania w logistykę, opracowywanie studiów przypadku w zakresie logistyki przedsiębiorstw i łańcuchów dostaw, symulacja i optymalizacja procesów w łańcuchu dostaw, popularyzacja logistyki wśród młodzieży. Innymi kołami naukowymi, w których chętnie działają studenci wizytowanego kierunku są: KN BOSS, czyli Biznes od Studenckiej Strony, KN Popularyzacji Wiedzy Ubezpieczeniowej, KN FLOW - Bankowość & Inwestycje, KN Makroekonomii Empirycznej, Aviation Management Club Forum Inicjatyw Europejskich.

Jako główne zadania działalności naukowej studenci wskazują: udział w organizacji wykładów otwartych, seminariów i konferencji, przygotowywanie i prezentacja referatów na konferencjach wewnętrznych i zewnętrznych oraz udział w konkursach i akcjach ogólnopolskich. Studenci podkreślają, że są informowani przez władze Uczelni o możliwościach działalności w kołach naukowych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, że koła naukowe są odpowiednio finansowane, co umożliwia realizację planów w przytoczonym zakresie. Na początku roku akademickiego odbywa się „Dzień otwarty kół

naukowych i organizacji studenckich”, podczas którego koła i organizacje prezentują swoją działalność. Z perspektywy studentów uczestniczących w pracach kół naukowych jest to dobra okazja do zaprezentowania własnych osiągnięć badawczych.

Pozytywnie należy ocenić warunki, jakie zapewnia studentom Uczelnia w zakresie przygotowania oraz realizacji pracy badawczej. Studenci mają możliwość rozwoju dzięki materialnemu oraz naukowemu wsparciu zapewnianemu przez władze Uczelni.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - ocena: nie dotyczy

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Warunki i tryb rekrutacji ustalił w formie uchwały Senat (Uchwała nr 2/LXXV/2014 WSiLiZ z siedzibą w Rzeszowie z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Senatu nr 3/LXVII/2013 z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie regulaminu przyjęć na I rok studiów w WSiLiZ z siedzibą w Rzeszowie na rok akademicki 2014/2015. Uchwała rekrutacyjna w sposób szczegółowy określa warunki przyjęć na studia, w tym na kierunek *logistyka*. Postępowanie rekrutacyjne opiera się na rankingu uzyskanych punktów, aż do wyczerpania limitu.

O kolejności w rankingu decydują kryteria merytoryczne. Uczelnia opracowała zasady opierające się na wynikach uzyskanych z egzaminu maturalnego z trzech przedmiotów zdawanych w części pisemnej (tj. języka polskiego, języka obcego nowożytnego i matematyki). Dodatkowo na kierunek *logistyka* bierze się pod uwagę punkty uzyskane w części pisemnej z geografii. Szczegółowo omówione są również zasady i tryb przyjęć na studia cudzoziemców oraz kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęte przez Uczelnię zasady przyjęć na studia I stopnia na kierunek *logistyka* umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Zasady przyjęć na kierunek *logistyka* nie zawierają zapisów dyskryminujących.

Zasady rekrutacji są opublikowane na stronie internetowej Uczelni. W rekrutacji na kierunku *logistyka* w postępowaniu kwalifikacyjnym brane są pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego z czterech przedmiotów zdawanych w części pisemnej: język polski, język obcy nowożytny, matematyka oraz geografia. Stosowana punktacja to dla wyniku z części pisemnej egzaminu maturalnego dla poziomu podstawowego to 1% odpowiadający 1 punktowi w postępowaniu rekrutacyjnym, a dla poziomu rozszerzonego 1% odpowiadający 2 punktom w postępowaniu rekrutacyjnym.

Z perspektywy zasady rekrutacji są przejrzyste. Kryteria decydujące o przyjęciu na studia uwzględniają zasadę równych szans. W opinii studentów dostęp do kryteriów rekrutacyjnych jest łatwy. Kryteria rekrutacji ogłoszono na stronie internetowej Uczelni. W ocenie studentów liczba przyjmowanych studentów na kierunek *logistyka* dobrze odpowiada potencjałowi dydaktycznemu jednostki, a jakość kształcenia nie ulega pogorszeniu przez ilość przyjętych kandydatów. W ocenie studentów kryteria rekrutacji są sprawiedliwe. Należy pozytywnie ocenić zasady rekrutacji, ich dostępność za pośrednictwem strony internetowej umożliwia łatwe zapoznanie się kandydatom z koniecznymi wymogami do wpisu na studia prowadzone na wizytowanym kierunku

7.2)

Z perspektywy studentów określenie nakładu pracy dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu oraz modułu kształcenia jest prawidłowe. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów zdaniem studentów odzwierciedla czas poświęcony przez nich na zajęcia organizowane przez Uczelnię oraz indywidualną pracę

studenta, niezbędną do zaliczenia przedmiotu. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy. Studenci pozytywnie oceniają adekwatność oszacowanego nakładu pracy koniecznego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia do stanu rzeczywistego.

Zdaniem studentów system oceny ich osiągnięć jest przejrzysty. Z perspektywy studentów są oni odpowiednio informowani o zasadach oceniania podczas poszczególnych kursów. Studenci otrzymują informację o zasadach zaliczenia kursu na pierwszych zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Studenci wskazali możliwość skorzystania z egzaminu komisyjnego w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Studenci mają wgląd do swoich prac egzaminacyjnych oraz kolokwiiw cząstkowych wraz z możliwością weryfikacji popełnionych błędów, w każdym momencie trwania roku akademickiego podczas trwania konsultacji.

Studenci pozytywnie oceniają obiektywizm systemu oceniania. Wskazują na zasadę równych szans oraz sprawiedliwych kryteriów egzaminowania. System jest jednolity wobec wszystkich. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż studenci uważają obowiązujący system oceniania za sprzyjający procesowi uczenia się. Zasady egzaminowania są konsekwentnie realizowane i nie zmieniają się podczas trwania roku akademickiego. Studenci nie mają problemów ze zrozumieniem ustalonych warunków zaliczeń. Studenci uczestniczą w procesie ewaluacji systemu oceny ich osiągnięć poprzez proces ankietyzacji oraz zgłaszanie uwag za pośrednictwem Rady Studentów oraz starostów. W opinii studentów ich udział w procesie ewaluacji systemu oceny jest wystarczający, uwzględniający w pełni ich potrzeby.

Pozytywnie należy ocenić system oceny osiągnięć studentów, który w ich opinii jest sprawiedliwy, jednolity i przejrzysty.

7.3)

Popularyzacja mobilności studenckiej oraz systemu ECTS odbywa się w jednostce za pośrednictwem Działu Współpracy z Zagranicą oraz Centrum Studiów Międzynarodowych. W ramach programu Erasmus studenci mogą wyjechać do jednej z Uczelni partnerskich w Danii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, na Litwie, Niemczech, Portugalii, Włoszech, Słowacji, Słowenii, Rumunii, Turcji, Szkocji oraz Wielkiej Brytanii. W trakcie studiów zagranicznych studenci wizytowanego kierunku uczęszczają na zajęcia i zaliczają egzaminy wraz ze studentami Uczelni partnerskich, biorą udział również w kursach języków obcych. Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że są oni wyczerpująco informowani o możliwościach uczestnictwa w programie wymiany. Co roku prowadzone są spotkania informacyjne – grupowe bądź indywidualne – przed i w trakcie rekrutacji na wyjazdy w ramach Programu Erasmus, które odbywają się w języku polskim oraz języku angielskim. Ponadto po zakończeniu rekrutacji do programu ERASMUS odbywają się spotkania szkoleniowe, które pozwalają studentom bliżej zapoznać się z systemem ECTS stosowanym na wizytowanym kierunku, zasadami programów, w których wezmą udział, a także regułami i wymogami stawianymi przez Uczelnie partnerskie. Ponadto studenci mogą brać udział w programie Double Degree. Organizowane są spotkania, na których przekazuje się informację, w jaki sposób mogą realizować III rok studiów na wybranej Uczelni brytyjskiej w ramach wymienionego programu. Studenci wizytowanego kierunku są zadowoleni z oferty wymiany przedstawionej przez jednostkę, jednak ze względu na brak środków finansowych potrzebnych do uczestnictwa w wymianie zainteresowanie programem jest niewielkie.

W Uczelni powołano do życia Dział Rekrutacji Studentów ze Wschodu, prowadzony przez absolwentów Uczelni pochodzących z Ukrainy, który zajmuje się rekrutacją studentów z tego kraju. Uczelnia dostosowała swoją infrastrukturę do wymogów studentów z różnych krajów świata. Tablice informacyjne na terenie Uczelni są dwujęzyczne (w języku polskim i angielskim).

Studenci kierunku *logistyka* nie są zainteresowani wzięciem udziału w programie wymiany krajowej. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA podjęcie

współpracy z polskimi Uczelniami w zakresie wymiany studenckiej jest bezcelowe, ponieważ ich ewentualne zainteresowanie ogranicza się wyłącznie do wymiany międzynarodowej

Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że współpraca międzynarodowa pozytywnie wpływa na możliwość osiągania przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Jednostka umożliwia udział w zagranicznych praktykach zawodowych oraz stażach, dzięki czemu studenci kierunku *logistyka* mają możliwość rozwoju umiejętności zawodowych oraz językowych. Udział w programach wymiany międzynarodowej sprzyja procesowi uczenia się. Dzięki współpracy jednostki nawiązanej z zagranicznymi Uczelniami studenci mogą uczestniczyć w pracach naukowo badawczych wspólnie ze studentami i pracownikami naukowymi jednostki partnerskiej.

7.4)

Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach, których terminy są dostosowane do planu zajęć studentów. Konsultacje odbywają się, co najmniej raz w tygodniu. Studenci podkreślają, że podczas konsultacji mają możliwość wglądu do prac egzaminacyjnych oraz weryfikacji własnych błędów. Studenci wizytowanego kierunku regularnie korzystają z możliwości kontaktu w formie elektronicznej z prowadzącymi zajęcia. W ich opinii odpowiedzi na zadane pytania są merytoryczne i w zdecydowanej większości przypadków wysyłane szybko.

Dla wizytowanego kierunku oprócz zajęć w zwyczajowej formie funkcjonują równoległe formy kształcenia na odległość. Część przedmiotów jest realizowanych metodą „blended learning” polegającej na połączeniu tradycyjnych metod dydaktycznych z wykorzystaniem Internetu. Strategia e-learningowa stworzona dla wizytowanego kierunku oparta jest na kursach multimedialnych udostępnianych studentom zarówno w wersji off-line (linki), jak i on-line (platforma e-learningowa). Studenci wizytowanego kierunku doceniają możliwości wynikające z nauczania na odległość, uważają jednak, że dalszy rozwój e-learningu może zaszkodzić tradycyjnym metodom studiowania, które ich zdaniem powinny być priorytetem.

Studenci mają możliwość kształtowania własnej ścieżki edukacyjnej poprzez dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia. Pierwszą jest możliwość studiowania według indywidualnego planu i programu nauczania, który polega na modyfikacji planu i programu nauczania w ramach kierunku, pod kątem indywidualnych zainteresowań, potrzeb i zdolności studenta. Tryb indywidualnego planu i programu nauczania jest przeznaczony dla szczególnie uzdolnionych studentów, którzy uzyskali wysoką średnią ocen. Ponadto studenci wizytowanego kierunku mają możliwość studiowania w trybie indywidualnej organizacji studiów, która polega na realizowaniu nauczania z uwzględnieniem zwolnienia z uczestnictwa w zajęciach ze wszystkich lub niektórych przedmiotów. Sposób zaliczania poszczególnych przedmiotów przez studenta skierowanego na indywidualną organizację studiów określa Dziekan, natomiast warunki zaliczania poszczególnych przedmiotów określa prowadzący zajęcia nauczyciel akademicki. Z perspektywy studentów przytoczone możliwości pozytywnie wpływają na indywidualizację procesu kształcenia.

Studenci uważają organizację roku akademickiego za bardzo dobrą. Mają dostęp do harmonogramów zajęć, które są aktualne. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku pozytywnie należy ocenić możliwość zaliczenia części egzaminów w trakcie trwania roku akademickiego. Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA takie rozwiązanie umożliwia lepsze przygotowanie się do zaliczania pozostałych przedmiotów w sesji egzaminacyjnej, ze względu na większość czasu dostępnego na naukę. Zdaniem studentów jakość obsługi administracyjnej należy ocenić pozytywnie. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny pracy Dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów. Zdaniem studentów dobrze funkcjonuje komunikacja drogą mailową z pracownikami administracyjnymi Uczelni.

Studenci jako źródło swojej wiedzy o procesie kształcenia i toku studiów wskazują informacje zawarte w systemie Wirtualna Uczelnia. Ponadto studenci otrzymują informację od prowadzących zajęcia oraz w razie potrzeby władz Uczelni lub pracowników Dziekanatu. Studenci współpracują ze swoimi przedstawicielami w Samorządzie Studentów i starostami, w przypadku bieżących pytań kierują je do swoich kolegów bądź koleżanek reprezentujących ich przed władzami Uczelni. Studenci mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb w zakresie zasobów bibliotecznych. Dobrze wyposażona biblioteka jest uzupełniana na bieżąco o nowe publikacje naukowe oraz materiały dydaktyczne wykorzystywane na zajęciach

Sylabusy są dla studentów wystarczającym źródłem informacji o prowadzonym przedmiocie. Opublikowane sylabusy są kompletne, zawierają informację o wymaganiach wstępnych, celach przedmiotu, wszystkich efektach kształcenia, treści kształcenia, metodach weryfikacji efektów kształcenia oraz kryteriach oceny efektów kształcenia. Z perspektywy studentów informację zawarte w sylabusach pokrywają się ze stanem faktycznym. Studenci mają dostęp do sylabusów za pośrednictwem systemu Wirtualny Uczelnia, który działa sprawnie.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są zdaniem studentów przydatne. Jakość materiałów jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy wysyłają większość materiałów na swoje zajęcia drogą mailową do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach

Zgodnie z zarządzeniem Rektora Wyższej Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 16 grudnia 2013 roku przyznaje się w każdym roku akademickim nagrodę dla studenta roku w kilku kategoriach. „WSliZTAK-owiec WSliZ na TAK!!!”, to kategoria w której nominowani są studenci wspierający WSliZ w działaniach promocyjnych oraz pracujący organizacyjnie na rzecz Uczelni. Ponadto przyznaje się jeszcze nagrody w kategoriach: lider, społecznik, artysta, innowator.

Zgodnie z zarządzeniem nr 11/2015 Rektora Wyższej Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie z dnia 10 lutego 2015 roku przyznaje się nagrodę dla najlepszego absolwenta kierunku *logistyka*. Nagrodę może uzyskać student, który w czasie studiów wyróżniał się bardzo dobrymi wynikami w nauce oraz osiągnięciami naukowymi, sportowymi lub artystycznymi. Nagrodzeni absolwenci otrzymują tytuł „Absolwent roku na kierunku *logistyka*”, pamiątkowy dyplom oraz nagrodę rzeczową i pieniężną o wartości ustalonej przez Rektora.

Zdaniem studentów wizytowanego kierunku przytoczone mechanizmy motywują studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku pozytywnie należy oceniać działania motywujące studentów w zakresie rozszerzającym wymagania wynikające z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przyznawanie pomocy materialnej opiera się o Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej finansowanej z budżetu państwa dla studentów Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie wprowadzony przez Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie Nr 50/2014 z dnia 2 października 2014 r. Regulamin uwzględnia wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin został opracowany po konsultacjach i w uzgodnieniu z przedstawicielami Samorządu Studentów.

Ustrój organów uprawnionych do przyznawania pomocy materialnej realizuje dyspozycję art. 175 ust. 4, nie została zrealizowana dyspozycja art. 177 ustawy. Zgodnie z art. 177 ustawy większość składu Komisji Stypendialnej powinni stanowić studenci. Zgodnie z informacjami wynikającymi z przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji należy stwierdzić, że w pięcioosobowym składzie Komisji zasiada jeden student, co nie realizuje dyspozycji ustawy. Zaleca się dostosowanie stanu faktycznego do dyspozycji wynikającej z

ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Kryteria przyznawania stypendiów są zrozumiałe i przejrzyste. Procedura przyznawania stypendium odbywa się z poszanowaniem anonimowości danych osobowych. W opinii studentów, system opieki materialnej jest sprawiedliwy i działa sprawnie.

Z perspektywy studentów system rozpatrywania próśb i zażaleń funkcjonuje sprawnie. Studenci swoje prośby zgłaszają poprzez starostę roku lub osobiście podczas spotkanie z władzami Uczelni. System skarg i zażaleń studenci uważają za skuteczny, podkreślając, że przedstawione przez nich problemy zawsze są odpowiednio badane, a kiedy przedstawiany przez nich problem jest naglący jest załatwiany bez zbędnej zwłoki.

Studenci wizytowanego kierunku uważają system opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej za odpowiadający ich potrzebom.

Wśród mocnych stron studenci wskazali infrastrukturę dydaktyczną, która dysponuje jednostka. Zdaniem studentów poziom opieki dydaktycznej i naukowej jest wysoki. Z perspektywy studenta pozytywnie należy ocenić bezpośredni kontakt z wykładowcami, zarówno podczas konsultacji jak za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci wizytowanego kierunku uważają, że ich rola jako interesariuszy wewnętrznych jest odpowiednia, władze Uczelni biorą pod uwagę ich zdanie podczas ustalania koncepcji kształcenia na kierunku oraz programu studiów. Studenci działający w Radzie Studentów oraz Kołach Naukowych podkreślają odpowiednie finansowanie ich działalności.

Wśród słabych stron wskazano niewystarczające zdaniem studentów wykorzystywanie profilu praktycznego studiów w programie studiów. Zaleca się również dostosowanie pytań zawartych w ankiecie wypełnianej przez studenta po zakończeniu kursu, do możliwości swobodnej wypowiedzi w zakresie zadanego pytania.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Zasady i tryb rekrutacji określają wszystkie istotne elementy postępowania rekrutacyjnego. Nabór kandydatów opiera się na kryteriach merytorycznych. Ranking kandydatów sporządzany jest na podstawie liczby punktów uzyskanych na egzaminie maturalnym, z uwzględnieniem przedmiotów specyficznych dla ocenianego kierunku (m.in. matematyka, geografia). Warunki i tryb rekrutacji określają również szczegółowo zasady przyjęć obcokrajowców i kandydatów, którzy ukończyli szkołę średnią za granicą. Warunki rekrutacji nie zawierają zapisów dyskryminujących. Z perspektywy studentów zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste oraz uwzględniają zasadę równych szans.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Zawiera on standardowe wymagania, zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowanych ocen.

7.3) Stosowany system ECTS umożliwia studentom uczestnictwo w wymianie międzynarodowej. Studenci nie uczestniczą w wymianie krajowej.

7.4) Funkcjonujący system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony Zarządzeniem Nr 16/2013 rektora z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie struktury i zakresu działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia – zgodnie z § 24 ust. 9 Statutu Uczelnie. Realizując postanowienia tego zarządzenia w dniu 18 lutego 2013 r. Rektor Zarządzeniem nr 17/2013 powołał Biuro ds. jakości kształcenia oraz określił jego zadania, a także Zarządzeniem Nr 18/2013 powołał Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia, określając równocześnie jego zadania, a Zarządzeniem Nr 19/2013 z dnia 18 lutego 2013 r. oraz Nr 49/2014 z dnia 25 września 2014 r. powołał Wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia z określeniem ich zadań. Natomiast Zarządzeniem Nr 62/2014 z dnia 18 listopada 2014 r. powołał zmodyfikowany skład Uczelnianego Zespołu ds. jakości kształcenia.

Na podstawie dokumentów przedstawionych w czasie wizytacji stwierdzono, iż na posiedzeniach Senatu była omawiana problematyka związana z elementami systemu jakości kształcenia. Uczelnia prowadzi Księgę Jakości, której zgromadzono całą dokumentację związaną z funkcjonowaniem w Uczelni elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym m. in. procedurę oceny pracy promotorów, zasady prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych, organizacji i zasad przechowywania egzaminów i zaliczeń, systemu dodatkowych zajęć dla studentów, sprawozdań z działalności opiekuna grupy, zasad pracy opiekuna grupy, zasad przygotowywania, zatwierdzania i przechowywania programów przedmiotów, limitów zajęć dydaktycznych dla pracowników naukowo-dydaktycznych oraz organizacji zajęć dydaktycznych, regulaminu oceny pracowniczej, ankiety dla studenta, arkusz hospitacji zajęć oraz zasady przeprowadzania ankiet i hospitacji.

Głównym elementem struktury Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości kształcenia jest tzw. Zarządzanie kierunkiem. Uczelnia w swoim projakościowym działaniu wskazała następujące cele:

- podnoszenie jakości procesu kształcenia,
- zapewnienie zgodności realizacji procesu dydaktycznego z programami kształcenia,
- monitorowanie kariery zawodowej absolwentów,
- doskonalenie programów kształcenia oraz dostosowywanie ich do potrzeb rynku pracy,
- optymalizacja warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych.

Zgodnie z Zarządzeniami Rektora w celu zapewnienia realizacji zarządzania jakością kształcenia powołano Wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia (WZJK), Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia (UZJK) oraz dla zapewnienia ciągłości procesu budowania kultury jakości i doskonalenia funkcjonowania USZJK powołano także Biuro ds. jakości kształcenia. Cały proces zarządzania kierunkiem (realizacja działań i procedur w tym zakresie) przedstawiony jest szczegółowo w Uczelnianej Księdze Jakości.

Do głównych działań realizowanych na tym poziomie funkcjonowania USZJK, za które odpowiada prodziekan, należą:

- projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na poszczególnych kierunkach,
- planowanie i doskonalenie procesu kształcenia,
- monitorowanie realizacji procesu kształcenia.

Dla zapewnienia efektywnej realizacji działań na etapie funkcjonowania USZJK opracowano system:

- opieki i kontaktu ze studentami,
- pomocy dla studentów pierwszego roku,
- dodatkowych zajęć,
- nadzoru nad realizacją zajęć dydaktycznych,
- nadzoru nad realizacją praktyk zawodowych,
- nadzoru nad procesem dyplomowania,
- nadzoru nad dostępnością prowadzących dla studentów

Ocenę jakości procesu kształcenia na kierunkach funkcjonujących w ramach Wydziału przeprowadza właściwy Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia.

Dwa razy w roku akademickim Dziekan zwołuje spotkanie Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (WZJK). W czasie spotkania:

- a) Prodziekan każdego kierunku prezentuje zawartość opracowanego przez siebie sprawozdania zawierającego informacje dotyczące przebiegu procesów:
  - projektowania/modyfikowania programu studiów (ogólna koncepcja oraz problemy pojawiające się w czasie realizacji procedury),
  - planowania procesu kształcenia (aspekt dydaktyczny i organizacyjny),
  - bieżącego monitorowania realizacji procesu kształcenia.
- b) Prezentowana jest zawartość sprawozdania, opracowanego przez nauczycieli akademickich, powołanych do Wydziałowego zespołu ds. jakości, zawierającego:
  - wyniki analiz próbek prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych pod kątem zgodności z kartami przedmiotów,
  - wyniki analizy prac dyplomowych pod kątem:
    - zgodności tematyki prac z profilem i kierunkiem studiów,
    - formalnego aspektu prac,
    - rzetelności recenzowania i oceniania prac,
    - wnioski z hospitacji zajęć,
  - wyniki analiz rozkładu ocen uzyskiwanych przez studentów pod kątem stopnia realizacji efektów kształcenia w poszczególnych kategoriach.

Na podstawie dyskusji i informacji przekazanych na spotkaniu, Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia opracowuje:

- semestralne sprawozdania zawierające ocenę jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych w ramach Wydziału i ewentualne propozycje jego doskonalenia, których zawartość prezentowana jest na Kolegium Pionu Nauczania przez właściwych dziekanów,
- roczne sprawozdanie dla Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia zawierające ocenę jakości kształcenia na wydziale i ewentualne propozycje jego doskonalenia.

Roczne sprawozdanie Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia prezentowane jest przez dziekana na jednym z posiedzeń rady Wydziału.

Ocenę jakości procesu kształcenia w Uczelni przeprowadza Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia. Raz w roku Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia zwołuje spotkanie Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia (UZJK). W czasie spotkania:

- Przedstawiciele Wydziałowych zespołów ds. jakości kształcenia prezentują informacje zawarte w opracowanych przez nich sprawozdaniach,
- Przedstawiciel Biura ds. jakości kształcenia prezentuje wyniki wewnętrznych audytów funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Na podstawie dyskusji i informacji przekazanych na spotkaniu, Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia opracowuje dla Rektora sprawozdanie zawierające:

- ocenę jakości kształcenia w Uczelni na podstawie zawartości sprawozdań przygotowanych przez Wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia,
- ewentualne zalecenia mające na celu podniesienie:
  - jakości kształcenia na Uczelni,
  - efektywności funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Sprawozdanie Uczelnianego zespołu ds. jakości kształcenia prezentowane jest przez Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia na jednym z posiedzeń Senatu.

Ocena skuteczności procesu zarządzania kierunkiem podejmowana jest na poziomie:

1. WZJK na podstawie analizy działań krótkoterminowych realizowanych przez prodziekanów oraz długoterminowych, do których zaliczamy:

- kontrolę skuteczności procesu kształcenia na kierunku,
- analizę wyników oceny jakości kształcenia na kierunku dokonywane przez studentów,
- analizę próbek prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych,

- analizę prac dyplomowych.

2. UZJK na podstawie wyników wewnętrznych audytów przeprowadzanych przez Biuro ds. jakości kształcenia.

System weryfikacji zakładanych efektów kształcenia obejmuje następujące elementy:

1. Określanie efektów kształcenia oraz monitorowanie ich realizacji
2. Sposoby potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia
  - 2.1. System oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych
  - 2.2. System weryfikacji efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk/stażu
  - 2.3. System sprawdzania procesu dyplomowania oraz monitorowania karier zawodowych na rynku pracy
  - 2.4. System realizacji i monitorowania kształcenia na odległość
3. Udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia
4. Mechanizm doskonalenia programu kształcenia i jego efektów
5. Publiczna dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji
6. System zapobiegania zjawiskom patologicznym, związanym z procesem kształcenia

O ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach funkcjonowania USZJK można wyłącznie wnioskować w odniesieniu do poziomu w jakim osiągnięty on został. Zasadniczym celem systemu jest zapewnianie i podnoszenie, na drodze ciągłych modyfikacji, jakości procesu kształcenia. W tym świetle, na podstawie analizy dotychczasowych wyników funkcjonowania USZJK (rozmowy z dziekanami / prodziekanami, nauczycielami akademickimi, studentami, zapisy w sprawozdaniach zespołów ds. jakości kształcenia itp.) można stwierdzić, że opisywane powyżej procedury i mechanizmy przyczyniły się do poprawy funkcjonowania systemu kształcenia studentów na Uczelni. Dzięki sformalizowaniu działań osób bezpośrednio odpowiedzialnych, proces kształcenia stał się możliwie kontrolowany, co umożliwia wychwycenie i usunięcie pewnych niedociągnięć oraz lepsze dostosowanie jego do potrzeb studenta, a kadra zaangażowana w jego realizację zaczęła w większym stopniu i świadomie brać udział w działaniach projakościowych.

8.2).

Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia widoczny jest na etapie:

- opracowywania/modyfikowania pierwszego wariantu programu przez prodziekanów,
- opracowywania kart przedmiotów przez nauczycieli akademickich (liderów),
- opiniowania kart przedmiotów przez kierowników katedr pod względem merytorycznym
- opiniowania kart przedmiotów przez prodziekanów pod względem formalnym,
- projektowania i doskonalenia procesu kształcenia i opiniowaniu jego końcowych wyników z udziałem studentów.

Dotychczas udział interesariuszy zewnętrznych w proces projektowania programu kształcenia (określania zakładanych efektów kształcenia) sprowadzał się do nieformalnych kontaktów nawiązywanych przez dziekana i prodziekanów z lokalnymi pracodawcami, w ramach których ci ostatni opiniowali przygotowywane warianty programów kształcenia. Jednak nie zawsze działania te przynosiły pożądany efekt. Dlatego też w ramach obecnie funkcjonującego USZJK powołano organ zwany Konwentem. W skład Konwentu wchodzi osoby o znaczącym doświadczeniu reprezentujący:

- organy państwowe,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje samorządu zawodowego i gospodarczego,
- instytucje i stowarzyszenia naukowe, zawodowe oraz twórcze,
- organizacje pracodawców,
- przedsiębiorców o istotnym znaczeniu dla gospodarki regionu i państwa.

Do zadań Konwentu należy m.in.:

- wyrażanie wniosków, opinii w zakresie strategicznych kierunków działania Uczelni,
- wyrażanie opinii i składanie wniosków na temat jakości kształcenia oraz modyfikacji oferty dydaktycznej Uczelni, zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- zgłaszanie, na wniosek dziekana, kandydatów na ekspertów zespołów doradczych (rad programowych pracodawców), działających w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, których celem działania jest ocena zawartości przygotowanego programu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Rady programowe pracodawców biorą udział w opracowywaniu nowego procesu kształcenia (opiniowanie zestawu efektów kształcenia i planu studiów) oraz w procesie doskonalenia już istniejącego.

W opinii studentów mają oni wpływ na proces zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Studentów Samorządu Studenckiego WSiZ oraz starostów, a także bezpośrednio rozmowy z władzami Uczelni.

Z perspektywy studentów rozmowy z władzami Uczelni mają duże znaczenie dla doskonalenia jakości kształcenia. Tematem konsultacji są zmiany w programie studiów oraz jakość kształcenia na kierunku. Zagadnieniami, które szczególnie interesują studentów wizytowanego kierunku są: praktyczny profil nauczania oraz metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli akademickich. Studenci mogą zgłaszać propozycje, które są brane pod uwagę przy procesie zapewniania jakości kształcenia. Zdaniem studentów władze Uczelni pozytywnie zapatrują się na studencką partycypację w budowaniu jakości kształcenia, co przejawia się w uwzględnianiu ich postulatów względem programu studiów. Ponadto władze Uczelni przeprowadzają rozmowy z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, którzy uprzednio zasięgają opinii starostów względem spraw będących przedmiotem dyskusji.

Przedstawiciele studentów są obecni, z prawem głosu w Senacie Uczelni w wymiarze zgodnym z dyspozycją art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci uczestniczą również w pracach Rady Wydziału oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W opinii osób delegowanych przez Samorząd Studentów mają oni wpływ na doskonalenie jakości kształcenia na tym etapie. Wszystkie zmiany w programie kształcenia są z nimi konsultowane podczas posiedzeń wymienionych gremiów. Samorząd Studencki ma możliwość finansowania swojej działalności, przedstawiając uprzednio władzom Uczelni planowane projekty. Zdaniem członków Rady Studentów finansowanie umożliwi im sprawną działalność.

Uczelnia prowadzi proces ankietyzacji. Ankiety są anonimowe, przeprowadzane po zakończeniu danego kursu. Udzielając odpowiedzi studenci oceniają realizowane w danym semestrze zajęcia oraz osoby je prowadzące pod kątem realizowanego programu oraz współpracy ze studentami. Kwestionariusz ankiety składa się pytań zamkniętych, z możliwością odpowiedzi w skali 2-5, gdzie 2 oznacza ocenę niedostateczną, a 5 ocenę bardzo dobrą. Ankieta zawiera również pytanie sformułowane „Czy masz poczucie, że w efekcie zajęć Twoja wiedza, umiejętności się wzbogaciły?”. Należy zwrócić uwagę, że pytanie dotyczy uzyskiwanych efektów kształcenia, brakuje, więc odniesienia do kompetencji społecznych, jakie powinien zdobyć student. Ponadto warto rozważyć wprowadzenie do ankiety pytań otwartych, umożliwiających studentom swobodną wypowiedź, w tym sugestie ewentualnych zmian, jakie mógłby wprowadzić prowadzący do zajęć dla następnych lat studiów. W opinii studentów wizytowanego kierunku pytania są adekwatne do spraw, które należy ocenić po zakończeniu kursu.

Studenci dostrzegają wpływ procesu ankietyzacji na doskonalenie procesu kształcenia. W ich opinii na zmiany w programie kształcenia podczas ostatnich lat miały udzielone przez nich odpowiedzi w ankietach. Proces ankietyzacji został określony przez studentów obecnych na spotkaniu z ZO PKA jako najważniejszy sposób wpływania na jakość nauczania na

kierunku. Studenci są zapoznawani z wynikami procesu ankietyzacji przez swoich przedstawicieli w Samorządzie Studentów, którzy wiedzę na ten temat pozyskują od władz Uczelni.

Studenci wykazują zainteresowanie uczestnictwem w doskonaleniu procesu kształcenia. Szczególną rolę w partycypacji studenckiej pełnią starości oraz członkowie Rady Studentów. Pozytywnie należy ocenić udział studentów jako grupy interesariuszy wewnętrznych w proces zapewniania jakości i budowy kultury jakości na kierunku. Zaleca się zmiany w procesie ankietyzacji, w zakresie udoskonalenia pytań zawartych w ankiecie przeprowadzonej po zakończeniu kursu.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - ocena: *w pełni*

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Zarówno Uczelnia jak i Wydział sformułowały zasady funkcjonowania WSZJK. Na poziomie Uczelni wszystkie rozwiązania w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie. Księga Jakości zawiera wszystkie opisy procedur.

8.2) Przy istniejących rozwiązaniach organizacyjnych w zakresie WSZJK zapewniony jest udział kluczowych interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, m.in. studentów przez udział w ankietyzacji i hospitacje zajęć dydaktycznych. Udział interesariuszy zewnętrznych dotyczy organizacji spotkań w ramach stałej współpracy. Uczelnia angażuje praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			

4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych	Nie dotyczy				
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

1. Realizacja przyjętej koncepcja kształcenia na kierunku "logistyka" odpowiada zarówno misji Uczelni, jak również celom, które zostały postawione w strategii Uczelni oraz strategii Wydziału. Oferta kształcenia na kierunku "logistyka" jest nastawiona na profil praktyczny. Uczelnia i Wydział podejmują wiele działań, które mają na celu pozyskanie informacji od interesariuszy zewnętrznych, angażowanie pracowników i studentów we współpracę z interesariuszami, co w konsekwencji przekłada się bezpośrednio lub pośrednio na formułowaną koncepcję kształcenia profilu praktycznego. Można zauważyć na Wydziale korzystną tendencję do intensyfikowania relacji, szczególnie z interesariuszami zewnętrznymi, w kontekście budowy właściwego profilu praktycznego.

Zalecenie: rozważenie rewizji strategii Uczelni z określenie horyzontu jej obowiązywania.

2. Efekty kierunkowe, jak i przedmiotowe są sformułowane w sposób zrozumiały i umożliwiający ich weryfikację. Opis efektów kształcenia odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia dla kierunku *logistyka*, która opiera się na kształceniu praktycznym. Koncepcja kształcenia (m.in. praktyczność studiów) znajduje odzwierciedlenie w efektach kształcenia.

Zalecenia: W sporadycznych przypadkach należałoby rozważyć korektę brzmienia efektów kierunkowych (wskazanych w punkcie 2.2).

3. Wydział opracował system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. System ten jest kompletny, tzn. obejmuje wszystkie etapy procesu kształcenia, w tym proces przeprowadzania zaliczeń i egzaminów, proces dyplomowania oraz odbywania praktyk zawodowych.

Zalecenie: Rozważenia wymaga natomiast określenie standardów dla prac inżynierskich. Przegląd tematyki prac, jak również analiza losowo wybranych prac dyplomowych wskazuje w niektórych przypadkach na brak elementów inżynierskich w pracach.

4. Realizowany na kierunku *logistyka* program studiów zapewnia zrealizowanie założonych efektów kształcenia. Czas trwania kształcenia na poszczególnych formach studiów jest wystarczający do osiągnięcia zakładanych efektów kierunkowych. Wydział przygotowała zmiany dotyczące wymiaru praktyk zawodowych od roku akademickiego 2015/2016 (480 h).

5. Liczba nauczycieli akademickich oraz pracowników zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych i struktura ich kwalifikacji w pełni umożliwiają osiągnięcie założonych efektów i celów kształcenia. W strukturze prowadzących zajęcia występują reprezentanci wszystkich dyscyplin, do których odnoszą się planowane efekty kształcenia. W procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele akademicy posiadający

doświadczenie praktyczne zdobyte w toku pracy w różnych przedsiębiorstwach, organizacjach i instytucjach oraz praktycy.

6. Uczelnia posiada nowoczesną, bardzo dobrze wyposażoną bazę dydaktyczną, która stwarza dobre warunki dla realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Sale dydaktyczne i ich wyposażenie, laboratoria, dostęp do komputerów i specjalistycznego oprogramowania, księgozbioru i baz danych w pełni zapewniają studentom możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Z perspektywy studentów infrastruktura, którą dysponuje jednostka jest mocną stroną wizytowanego kierunku, umożliwia realizowanie zakładanych efektów kształcenia.

Zalecenia: pełniejsze wykorzystanie istniejących laboratoriów technicznych, np. z automatyki.

7. System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Zawiera on standardowe wymagania, zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowanych ocen. Stosowany system ECTS umożliwia studentom uczestnictwo w wymianie międzynarodowej.

Zalecenia: Uaktywnienie wymiary studenckiej.

8. Zarówno Uczelnia jak i Wydział sformułowały zasady funkcjonowania WSZJK. Na poziomie Uczelni wszystkie rozwiązania w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie. Księga Jakości zawiera wszystkie opisy procedur. Przy istniejących rozwiązaniach organizacyjnych w zakresie WSZJK zapewniony jest udział kluczowych interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.